

#DWARS

Psychologie bij
boekenkastje

pagina 8

Stijltuin
Frankendael
vernieuwt

pagina 8

En verder

Benut woningvoorraad beter	6
Parkhuis jubileert	7
Betondorp eert Fré Cohen	7
Amstelstation monument	15
25 jaar oost-online	20
Nieuwe huurverhoging	22

Column

De column van een stadsdeelbestuurder komt dit keer van Jan-Bert Vroege

De stad die vergeet, verliest zichzelf

Loop door de Transvaalbuurt en je ziet een gewone Amsterdamse wijk. Cafés, fietsen, kinderen op straat. Maar wie weet dat hier ooit tachtig procent van de bewoners Joods was? Dat er synagogen stonden, Joodse scholen, verenigingen, en een bruisend marktlevens? En dat dit alles, vrijwel van het ene op het andere jaar, verdween?

Ik ben nu een paar jaar bestuurder in Amsterdam-Oost, en steeds opnieuw word ik geraakt door de diepte van dit verleden. Alles wat er in Oost is vandaag de dag, de mensen, de gebouwen, de straten, is een product van het verleden. En dat verleden is onlosmakelijk verbonden met de Joodse gemeenschap die hier vóór de Tweede Wereldoorlog leefde en dit stadsdeel mede heeft gevormd.

Die gemeenschap was allesbehalve één blok. Van ultra-orthodox tot anarchist, van vroom gelovig tot overtuigd communist; de Joodse bewoners van Oost omvatten de hele breedte van het menselijk spectrum. Wat hen bond was iets anders, een zekere eigenzinnigheid. Men onttrok zich

liever aan het centrale gezag en organiseerde het leven zelf. Er waren talloze zelforganisaties, verenigingen, vakbonden, culturele clubs, waarin mensen de regie over hun eigen bestaan namen. Niet wachten op wat van bovenaf werd bedacht, maar zelf doen.

Dat is nog altijd het DNA van Oost. Die eigenzinnigheid, die neiging tot zelforganisatie, ik zie het elke dag in ons stadsdeel. Het zit in de buurtinitiatieven, de dwarse geluiden, de mensen die gewoon beginnen zonder toestemming te vragen. Dat is geen toeval. Dat is erfgoed.

Toch dreigt die geschiedenis te vervagen. Niet uit onwil, maar uit onwetendheid. En dat is precies waarom we dit jaar het programma Joods Amsterdam-Oost zijn gestart. Een samenwerking tussen het stadsdeel, de Joodse Stad van de Universiteit van Amsterdam en het Joods Cultureel Kwartier. Wat doen we concreet? Er komt een podcastserie van zes afleveringen over thema's als het verdwenen Weesperpoortstation, de plek waar Joden uit Oost-Europa aankwamen, de Joodse bakkerijen die het sociale leven van de buurt bepaalden, en de Transvaalbuurt zelf. Er komen buurtactivitei-

ten, een groot straatevenement in de zomer. Eerder dit jaar vierden we gezamenlijk Poeriem. En naast de samenwerking met De Joodse Stad en het JCK, komt in de Linnaeusstraat een kunstwerk dat herinnert aan de synagoge die tot begin jaren zestig op de hoek van de Polderweg stond. Dit laatste op initiatief van Het Geheugen van Oost. En dan is er de Joodse begraafplaats Zeeburg, een stille, wat vergeten plek die opknappen en aandacht verdient. We zijn in gesprek met de eigenaar daarover.

Waarom doe ik dit? Niet uit nostalgie. Ik geloof dat het kennen van je geschiedenis je helpt het heden te begrijpen. En ik geloof, en dat zeg ik er eerlijk bij, dat zichtbaar maken van de Joodse bijdrage aan Oost ook een manier is om antisemitisme tegen te gaan. Als mensen beter weten wat de Joodse gemeenschap heeft betekend voor hun eigen straat, hun eigen buurt, dan helpt dat. De geschiedenis van Oost is rijk en pijnlijk tegelijk. Die we niet mogen vergeten. Dat is niet alleen een daad van respect, het is ook een investering in de stad van morgen. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2026 zeven keer zal verschijnen. Oplage is 25.000.

De krant wordt huis aan huis verspreid in Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer.

Gratis exemplaren mee te nemen bij o.a. OBA, Linnaeusstraat 44, Post Oost, Wijttenbachstraat 36, Dynamo, Kamerlingh Onneslaan 34, Stadsdeeloket.

Ook is Dwars te lezen op de website www.oost-online.nl/dwars-online.

Dwars 257 verschijnt rond 2 juli 2026, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 11 juni 2026.

Verschijningsdata in 2026: 10 september, 29 oktober en 17 december.

Adresgegevens:

Wijttenbachstraat 36
1093 JC Amsterdam
06 45 00 84 46
dwarskrant@gmail.com

Kernredactie: Anita Boelsums, Anneke Hesp, Melissa Plomp, John Prop en Frank Schoevaart

Coverillustratie: John Prop

Opmaak: Frits van den Akker, Robert Nieman en Ron de Wit

Medewerkers:

Robert van Andel, Rose Bartholomé, Albert Bronk, Wendy Danser, Connie Dekker, Annette Douwes, Ties van Dijk, Eddy Ellert, Ank Engel, Carolien Gevers, Hella de Groot, Lennie Haarsma, Winnie van Heesch, Jim Jansen, Jaap Kamerling, Cor Leiwakabessij, Michiel Mastenbroek, Ruud Meijer, Evelien Polter, Henk Pouw, Dineke Rizzoli, Ellen Ros, Jaap Stam, Ans van Stijgeren, Arie van Tol, Gert Verbeek, Kees Wulffraat, Esther van der Zee en Ton Zijp

Bestuursleden Stichting Dwars door Oost: Joost Blom, Arie van Tol en Frits Wegenwijs

Redactionele bijdragen: Dynamo, HJS en IWOOON

Druk: Rodi Rotatiedruk

Bezorging: Albert Bronk

Reageren op een artikel of een onderwerp aandragen: dwarskrant@gmail.com

#DWARS REDACTIONEEL

Graag of niet

Een meneer aan de Mauritskade wil geen Dwars meer in de bus. Hij wordt er gek van. Een meneer aan de Plantage Middenlaan wil abonnee worden ook al woont hij niet in de buurt 'Wat een geweldig blad.' Heerlijk als mensen de moeite nemen om een oordeel te hebben.

Vol trots zette ik ooit mijn eerste stappen in de schrijverij. De eindredacteur veranderde wat komma's en punten en ging door naar de volgende klus. Ik vroeg wat hij ervan vond, maar hij haalde zijn schouders op. 'Ach, volgende week ligt dit blad als snippers in de kattenbak bij de abonnees.' Een in de lange serie mensen die zich afvraagt of zijn werk er wel toe doet.

Vandaar dat ik blij ben met iedere lezer die ons er op attendeert dat in de column over de NITS er ten onrechte geschreven wordt over het lied Kilo waar een aardappelverkoper in voor zou moeten komen. Dat is dus niet zo, weten we nu, maar ze zingen wel over de Dapperstreet (natuurlijk in dat vermaledijde Engels) waar wellicht op de achtergrond een aardappelverkoper te horen is.

Ik juich om de relevantie die Dwars dan klaarblijkelijk heeft. We doen er toe.

Daarom presenteren we weer dit mooie nummer. Mijn favorieten deze keer? De olifant van Rembrandt en de berkenmalsnuit van Ton Zijp.

Maar wie weet, gaat uw voorkeur uit naar grotere verhalen – over de architectuur van het Amstelstation of waarom de woningvoorraad in deze stad nog steeds niet toereikend is.

Op naar de zomer.

De redactie

Column

Door: Jim Jansen

Ritzema Bos

Door een toevalligheid, een onverwachte wending die het leven soms neemt of wellicht een speling van het lot, kom je in situaties, ontmoet je mensen of beland je op plekken die voordien onbekend waren. Toen mijn dochter Nena net was geboren en ik hele dag met haar door de Watergraafsmeer wandelde, zag ik opeens mensen met dezelfde kinderwagen die me daarvoor niet waren opgevallen. Een jaar of tien terug begon ik met openwaterzwemmen, en zodra de temperatuur enigszins acceptabel is, ontwaren er zich individuen met wetsuit en een feloranje zwemboei. Terwijl me dat eerder nooit was opgevallen.

Mijn hele leven woon ik al in Amsterdam-Oost en in die vierenvijftig jaar was ik nog nooit in een verzorgingstehuis geweest. Terwijl elke buurt er toch wel eentje heeft. Mijn moeder van negentig maakte onlangs een ongelukkige val en woont sindsdien in het Ritzema Bos, een verzorgingshuis tussen de Nieuwe Ooster en Park Frankendael. Toen ik voor het eerst door de gele deur naar binnenging, die automatisch voor me werd geopend, ging er een nieuwe wereld voor me open. In de gezamenlijke ruimte deden de bewoners zittend op een stoel verschillende sportactiviteiten. Een etage hoger werd een heerlijk geurend Surinaams gerecht met bruine bonen bereid. Ook op deze plek weet men blijkbaar wat De Schijf van Vijf aanraadt. Op de verdieping van mijn moeder hoorde ik *Laat me* van Gerard Alderliefste en zag ik bewoners een schilderij maken. Alles onder toezien oog en begeleiding van verpleegkundigen, zorgmedewerkers en ander personeel. Vanuit haar raam wierp mijn moeder een blik op de tuin die net in bloei begon te staan. Ze lachte tevreden. In Nederland zijn we gewend te klagen en te zeggen wat er niet goed gaat. Het is mooi en goed dat er huizen zijn zoals Ritzema Bos bestaan waar iedereen even liefdevol wordt ontvangen. #

Reageren? jim@newscientist.nl

Een warm welkom: in my backyard

Tekst: Frans van Lier | Fotografie: Imby

Je bent nadrukkelijk bij dit land gaan horen, dus vier je op 5 mei Bevrijdingsdag. Zo dus ook die ruim honderdvijftig nieuwkomers en hun Amsterdamse begeleiders in de Tolhuistuin, afgelopen 5 mei tijdens de Vrijheidsmaaltijd. Onder de lindeboom zaten aan lange tafels al die tientallen immigranten uit de ganse diaspora elkaar te vertellen over hun historie en ervaringen als nieuwe Nederlanders.

Groep Oost voor Café Badhuys met in het groen: Marjolein Ligthart

Thuis in vrijheid' was het motto. Ze aten, dronken en lachten, ook als ze elkaar niet altijd perfect verstonden, want als je nog niet alles van de taal van je gastland hebt geleerd en je komt uit Jemen, Syrië, Iran, Oekraïne of Soedan wil je nog wel eens een nuance missen. De stichting Imby (In My Back Yard) bracht ze bij elkaar. Aan tafels vol gerechten van Hollandse maar ook Midden-Oosterse of Arabische herkomst, vertelden enkelen hoe ze hun draai in Amsterdam hebben gevonden. Tenslotte joelde er de opzweepende Balkan-achtige muziek van het Orchestre Partout met de tintelende muzikanten van overal, zoals de naam aangeeft.

Wegwijs

Voor zulke ontmoetingen is Imby opgericht: een mensvriendelijker antwoord op het immigranten- vijandige verzinsel Nimby ofwel Not in my backyard. (Men zou zich overigens een nog wat positievere variant kunnen voorstellen die Wimby zou kunnen heten: Welcome in my backyard). Imby groeide uit de stichting Warm Welkom, die in 2016 werd opgericht op initiatief van de gemeente, stadsdeel Noord en een paar woningbouwcorporaties met als doel om nieuwkomers op een vriendelijke wijze wegwijs te maken in hun nieuwe omgeving. Inmiddels zijn er Imby-buurtgroepen in dertien stadsdelen. Die organiseren

allemaal koffie-uurtjes, maaltijden, uitstapjes, museumbezoeken, wandelingen en veel meer voor immigranten en Amsterdamse begeleiders. Het 5 mei-feest was voor alle groepen tezamen.

Ooit gehoord van Kunstgreep Amsterdam? Kunstgreep is een weldoende stichting die mensen met enigerlei achterstand helpt nieuwe kansen te vinden via creatieve routes. Zo volgden Imby-leden van de groep Oost een theaterworkshop en ook heeft Kunstgreep ze geholpen een film te maken over de Dappermarkt.

Goede zwiep

Imby werd het leven ingeblazen door de energieke Anya Conkic, die in 1994 uit Joegoslavië, 18 jaar oud, naar

Nederland uitweek, weg van de Balkanoorlog. Een vriendelijke Nederlandse vrouw hielp haar thuis te raken in dit land. Ze kwam in contact met Warm Welkom en is daar nu 'community builder' om ook anderen een goede zwiep in een nieuw bestaan te geven. Via Imby. 'Imby is familie voor mij', zegt Anya met warmte. In de buurtgroepen Watergraafsmeer en Oost, die zijn samengesmolten, neemt ze met animo deel aan de activiteiten: wandelingen, theaterbezoek, eten bij iemand thuis, rondleidingen door de stad – allemaal om elkaar op weg te helpen en bijvoorbeeld wegwijs te maken in zulke specifieke kwesties als Nederlandse gewoonten rondom verjaardagen of overlijden.

Weinig drempels

Eens per maand houdt Imby Oost een koffiebijeenkomst boven in café Het Badhuys aan het Javaplein. De eerste kop koffie is gesubsidieerd, de tweede wordt aangeboden door het café zelf, dat zijn buurtfunctie graag benadrukt. Nee, veel drempels zijn er niet bij Imby. 'Wat heb je deze week gedaan?' vragen de deelnemers aan elkaar. Iemand uit Somalië vertelt dan bij zijn IT-studie voor de keus te staan tussen saai maar financieel zeker of avontuurlijk maar veel leuker. Een kinderarts uit Azerbeidzjan behelpt zich door rondleidingen in Amsterdam te geven aan Russisch-taligen zolang hij zijn inburgeringsexamen hier nog niet heeft gedaan en zich opnieuw in zijn vak heeft laten diplomeren. Tja, stokken genoeg tussen de geïmmigreerde benen.

Marjolein Ligthart, ook begeleider van de groep Watergraafsmeer, helpt een vrouw uit Eritrea, die al negen jaar in Nederland is maar nog maar twee jaar geleden een paspoort kreeg, met haar mbo-studie in de zorg. Wat kan ze doen voor die vrouw? 'Ik kijk iedere week haar opdrachten door en maak die haar duidelijk. Dat kan gaan over Nederlands of rekenen bijvoorbeeld.' Hoe kan dat nog zo moeilijk zijn als je al negen jaar hier bent? 'Tja, dat vraag ik me ook wel 's af. Maar ze heeft twee kleine kinderen, ze is begin 30, ongetrouwd. Ze doet de twejarige opleiding. En nu heeft ze de toets Nederlands niet gehaald.'

Verhalen

Wat vertellen de nieuwkomers zelf? Zie <https://inmybackyard.warmwelkom-amsterdam.com/> en hoor de podcasts met Luwan uit Eritrea, Mohammed uit Syrië en Shanaz uit Iran. Bijvoorbeeld de laatste over het online-diner tijdens corona toen Imby-mensen maaltijden rondbrachten en alle eters achter de computer elkaar toch konden ontmoeten.

Voor geen gat te vangen, die lui in je achtertuin. #

Alleen in de stadsdeelcommissie

In de nieuwe stadsdeelcommissie zitten vijf mensen die het avontuur alleen aangaan. Wie zijn zij en waar staan ze voor?

Marten van Maastrigt, PvdD

Ik woon met veel plezier op het Zeeburgereiland. Mijn werkverleden is een combinatie van hospitality en sport. Onder meer bij Nationaal Sportcentrum Papendal en bij het sportbedrijf van de gemeente Aalsmeer. Duurzaamheid heeft bij bouwen, verbouwen en onderhouden een steeds belangrijker rol gekregen. Dat heeft mij bewuster gemaakt van de vaak negatieve invloed die wij op de natuur hebben en dat dit anders kan. Ik heb mij in de politiek verdiept en kwam uit bij de Partij voor de Dieren. Als directeur van een sportbedrijf heb ik veel met de gemeente, en dus de politiek, samengewerkt.

Buurthuizen zijn belangrijke verbindingen met bewoners en verdienen onze blijvende steun om Oost die fijne woon- en werkplek te laten zijn. Buurthuizen verbinden, zorgen voor minder eenzame mensen, signaleren waar hulp nodig is, wijzen de weg naar hulp en ondersteunen waar mogelijk.

Parken zijn er voor de dieren die er leven en voor bewoners om er te ontspannen in de mooie natuur. Festivals bieden ook veel plezier, maar horen niet thuis in de parken, maar op een hiervoor geschikte plek.

Het Diemerpark mag niet aangetast worden; op het Strandeiland liggen mogelijkheden om het tekort aan sport- en beweegruimte op te lossen. #

Mark Croese, Volt

Ik woon in het Eenhoorngebied tussen de Nobelweg en de Wibautstraat. Ik hou ervan om ingewikkelde problemen op te lossen. De afgelopen jaren werkte ik aan het opsporen van financiële criminaliteit, zoals witwassen en terrorismefinanciering. Daar leer je dat systemen nooit werken voor iedereen. In de politiek moet je niet alleen zorgen dat het 'gemiddeld' beter gaat, maar kijken naar de mensen voor wie het nu niet werkt. Problemen ontstaan door beleid dat ergens anders wordt bedacht, maar heeft hier impact, zoals rond het Oosterpark. Ik wil begrijpen waar het wringt, en dat vertalen naar oplossingen die wél werken. Met mijn financieel-economische achtergrond weet ik hoe systemen in elkaar zitten, en waar je ze kunt doorbreken.

Veiligheid is voor mij een prioriteit, vooral rondom het Oosterpark, maar bijvoorbeeld ook rondom Muiderpoort. We kunnen een veiligere omgeving 's nachts creëren met name voor jonge vrouwen en fietsers. Daarnaast wil ik mij focussen op een betaalbare stad. Dat betekent huizen voor beginnende families, maar ook voor ouderen die in een ongeschikte woning wonen. Maar voor een fijn thuis zijn ook andere dingen belangrijk. Zoals groen, betaalbaar sporten en ruimte voor buurtinitiatieven en bedrijven die bijdragen aan de sociale cohesie. #

Kenneth Donau, Bij1

Ik woon nu al meer dan 35 jaar in de Swammerdambuurt, weliswaar een keer verhuisd, maar wel binnen dezelfde wijk in Oud-Oost. Met een wekelijks talkradioprogramma op Caribbean FM, onder de paraplu van de Amsterdamse publieke omroep Salto, houd ik contact met de inwoners van Amsterdam over onderwerpen met name over de thema's politiek en samenleving. Naast het geven van wiskundebijles ben ik ook als ex-voorzitter van de stichting Afro-Caribische Levensbeschouwing en Spiritualiteit betrokken bij het organiseren van het herdenken van de slachtoffers van de mensenhandel en haar erfenis met betrekking tot het Nederlandse slavernijverleden. Ik groeide op in Amsterdam en doorliep vervolgens alle schoolopleidingen om uiteindelijk af te studeren aan de faculteit Wiskunde en Informatica aan de Vrije Universiteit.

Verschillende trainingen aan o.a. de Black Europe Summer School, het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde en het International Institute for Scientific Research - tezamen met vele reizen in binnen- en buitenland - bereidden mij voor op een actieve deelname in de Nederlandse politiek.

Ik wil me met name sterk maken voor een veilig en gezond Amsterdam-Oost, een open samenleving waar er voor iedereen een plek is en niemand buitengesloten wordt. #

Anissa Amraoui, Denk

In de mooie, diverse Indische Buurt voel ik me thuis. Wat ik meebreng naar de stadsdeelcommissie is betrokkenheid en vooral levenservaring. Ik beweeg me gemakkelijk tussen verschillende werelden. Ik heb contact met mensen van allerlei achtergronden: van academisch geschoolden tot mensen die minder of geen onderwijs hebben gehad. Van jongeren tot ouderen. Met mensen met verschillende religies, overtuigingen en identiteiten. Voor mij verdient iedereen aandacht en respect. Ik luister graag naar mensen en hun verhalen. Of het nu gaat om buurtbewoners, ondernemers, jongeren, ouderen, of mensen die het moeilijk hebben, zoals daklozen en verslaafden.

In de stadsdeelcommissie wil ik het verschil maken door er écht te zijn voor alle bewoners van Oost.

Ik wil dat iedereen zich vertegenwoordigd voelt en dat signalen uit de buurt serieus worden genomen. Geen ingewikkelde, onhaalbare plannen, maar aandacht voor de concrete problemen waar bewoners dagelijks mee te maken hebben.

Mijn doel is helder: de stem van de bewoners laten horen. Ik wil bruggen bouwen tussen mensen en beleid, zodat wat er leeft in de wijk wordt meegenomen in de besluitvorming. Oost is van ons allemaal. En ik sta klaar om me daar, met volle overtuiging, voor in te zetten. #

Rada Ruyter, SP

Ik woon in de Transvaalbuurt en werk als architect. Er wordt in Oost veel gebouwd maar de tweedeling groeit. De buurthuizen hebben daarom een belangrijke functie. Mijn partij pleit voor gratis openbaar vervoer. Er komen hier steeds meer auto's; die fijnstof is niet goed voor mensen. Hou op met prestigeprojecten en zorg voor meer groen. Oost versteent teveel om de zomerhitte te weren. En VVE's moeten meer ondersteuning en helderheid krijgen rond verduurzaming. Mensen willen wel verduurzamen maar ze weten niet hoe ze moeten beginnen. #

Op de schop

Deze foto van Ynze Baumfalk komt uit *Dwars door de Dapperbuurt*.

Het boekje is in te zien bij Post Oost, het Dapperhuis, OBA Linnaeus en Stadsdeelkantoor.

Wonderen van wetenschap dicht bij huis

Tekst: Anita Boelsums | Fotografie: Frank Schoevaart

Meer lezen?

oost-online.nl

Voor veel bewoners van Amsterdam-Oost voelt het Science Park dichtbij, maar tegelijk verrassend onbekend. Het is precies die afstand die het project Sci Spark wil verkleinen. Drie studenten van Amsterdam University College (AUC) zetten zich, onder begeleiding van Anikka Fulop, in om wetenschap toegankelijker, menselijker en zichtbaarder te maken – niet alleen voor elkaar, maar juist ook voor de buurt.

De studenten Sara Sohrabi, Ruggero Cusimano en Tygo Asin (vlnr) van Sci Spark

‘Er gebeurt hier zoveel interessants,’ vertelt Fulop. ‘Maar vaak blijft dat binnen de muren van labs en collegezalen. Terwijl het ook waardevol is voor mensen die niet diep in de wetenschap zitten.’ Met steun van verschillende organisaties op het park en de gemeente Amsterdam ontstond een outreach-werkgroep. Daaruit groeide Sci Spark: een initiatief waarin studenten, in ruil voor studiepunten, aan de slag gaan met het verbinden van wetenschap en samenleving.

Een brug slaan

De kern van Sci Spark is eenvoudig, maar ambitieus: maak zichtbaar wat er al gebeurt op het Science Park, en vertel dat op een manier die mensen aanspreekt. Niet via formele websites of ingewikkelde vaktaal, maar via verhalen, ontmoetingen en creatieve communicatie. ‘Er is vooral communicatie gericht op bedrijven en investeerders,’ legt student Ruggero Cusimano uit. ‘Maar veel mensen die in de buurt wonen, of zelfs op het Science Park, hebben geen goed beeld van wat er allemaal plaatsvindt. Terwijl het onderzoek uiteindelijk de hele samenleving raakt. Die kloof dicht is precies wat hem aantrok in het project. Met een achtergrond in communicatie – hij werkte eerder onder andere als contentmaker – zag hij meteen de potentie. ‘Ik vind het belangrijk om kennis te verspreiden. Om mensen bewust te maken van wat wetenschap ons kan bieden. De wonderen van de wetenschap, zeg maar.’

Wetenschap: fascinerend én intimiderend

Dat is niet vanzelfsprekend. Student Sara Sohrabi: ‘Ik vond wetenschap altijd fascinerend, maar ik merk dat veel mensen denken dat het alleen voor een kleine groep is. Of dat je er een soort genie voor moet zijn.’ Dat beeld wil Sci Spark doorbreken. ‘We proberen te laten zien dat onderzoek eigenlijk heel interessant en relevant is voor een breder publiek,’ zegt Sohrabi. ‘Als je het op de juiste manier vertelt, kan het echt iets toevoegen aan iemands leven.’ Ook Tygo Asin (die later aansloot bij het project) zag hoe lastig het soms is om toegang te krijgen tot de wereld van het Science Park. ‘Zelfs voor mij, als student hier, was het moeilijk om erachter te komen wat er allemaal gebeurt. Laat staan voor iemand uit de buurt.’

Van croissants tot gesprekken

Om die drempel te verlagen gingen de studenten letterlijk naar buiten. Tijdens de Wetenschapsdag in oktober spraken ze bezoekers aan, maar ook op gewone dagen stonden ze met flyers en – niet onbelangrijk – croissants en brownies bij de bibliotheek en in de kantoorgebouwen. ‘We wilden gewoon het gesprek aangaan,’ zegt Sara. ‘Vragen: wat mis je? Wat zou je willen zien? Is er behoefte aan meer verbinding?’ De reacties waren opvallend positief. ‘Veel mensen gaven aan dat er inderdaad een gebrek is aan toegankelijke communicatie,’ vertelt ze. ‘En dat ze nieuwsgierig zijn naar wat hier gebeurt.’

Die eerste fase richtte zich vooral op mensen op het Science Park zelf: studenten, onderzoekers, werknemers. Maar de ambitie reikt verder. ‘De volgende stap is echt de buurt in,’ zegt Fülöp-Laczi. ‘We willen dat ook bewoners zich betrokken voelen.’

Een uitnodiging aan de buurt

Een belangrijk moment daarin is het evenement op 27 mei in Café Noon, bij wooncoöperatie De Nieuwe Meent. Daar presenteren de studenten hun initiatief en gaan ze in gesprek met buurtbewoners, studenten en onderzoekers. ‘Het wordt geen standaard presentatie,’ legt Tygo uit. ‘We willen juist een interactieve, laagdrempelige sfeer creëren. Mensen kunnen elkaar ontmoeten, vragen stellen, ideeën delen.’ Het doel is niet alleen zenden, maar ook luisteren. ‘We willen onszelf presenteren als burens. Niet als een instituut dat informatie komt brengen, maar als onderdeel van dezelfde gemeenschap.’

Instagram als venster op de wetenschap

Een belangrijk middel daarbij zijn de social media. Sci Spark is actief op Instagram en LinkedIn, waar korte, toegankelijke content gedeeld wordt: interviews, uitleg over gebouwen en inkijkjes in onderzoek. ‘Websites zijn vaak formeel en technisch,’ zegt Ruggero. ‘Maar een korte post of video kan veel laagdrempeliger zijn. In één minuut kun je iemand nieuwsgierig maken.’ Zo interviewden ze onlangs een onder-

zoeker van AMOLF. Het resultaat: een korte video waarin hij zijn werk uitlegt alsof je bij hem op bezoek bent. ‘We willen dat het voelt alsof je een vriend spreekt,’ zegt Tygo.

Leren door te doen

Voor de studenten zelf is Sci Spark minstens zo leerzaam. Ze ontwikkelen vaardigheden in communicatie, organisatie en samenwerking. ‘Ik leer hoe je ideeën omzet in concrete plannen,’ zegt Sara. ‘En hoe je samenwerkt, feedback geeft en ontvangt.’ Ruggero vult aan: ‘Het gaat om van alles: van design en social media tot mensen aanspreken en evenementen organiseren. Het is heel breed.’ Voor Tygo is vooral de constante dynamiek nieuw. ‘In plaats van één project afronden, zijn we hier elke week bezig met iets nieuws. Dat vraagt om een andere manier van werken.’

Een groeiend initiatief

Sci Spark is nog jong – gestart in september vorig jaar – en heeft een looptijd van ongeveer drie jaar. Het team verandert, nieuwe studenten zullen het overnemen, en het project groeit mee. Dat betekent ook dat ideeën uit de buurt welkom zijn. ‘We staan open voor alles,’ zegt Ruggero. ‘Wat willen mensen weten? Wat missen ze? Hoe kunnen we het relevanter maken?’

Van afstand naar betrokkenheid

Misschien is dat wel de kern van Sci Spark: het verkleinen van afstand. Want zoals een van de studenten het verwoordt: zelfs wie er middenin zit, voelt die soms. ‘Je woont hier, maar de gebouwen aan de overkant voelen toch ver weg,’ zegt Sara. ‘Alsof er een soort onzichtbare muur is.’ Die muur stukje bij beetje afbreken – dat is de ambitie. Met verhalen, ontmoetingen en nieuwsgierigheid. Of, in de woorden van Ruggero: ‘Wetenschap kan ons alle mensen laten groeien. Maar dan moeten we haar wel durven delen.’ #

Benieuwd of meedoen?

Bewoners van Amsterdam Oost zijn van harte welkom bij het Sci Spark-evenement op 27 mei van 19.30 tot 21.00 uur, in Café Noon, in De Nieuwe Meent, Kruislaan 259a. Ideeën, vragen of gewoon nieuwsgierigheid: alles is welkom.

Pint of Science festival

Tijdens het Pint of Science Festival worden in gezellige kroegen door de hele stad de nieuwste ontwikkelingen uit de wereld van de wetenschap gedeeld. Als onderdeel van het festival organiseert café Poesiat & Kater op woensdag 20 mei van 20.00–22.00 uur het evenement Learning Languages across Minds and Machines: een Engelstalig evenement met boeiende en interactieve lezingen over de volgende onderwerpen: *Nonspeaking Autism Has a Lot To Say!* door Ileana Grama *How are sign languages learned?* door Jos Ritmeester *Language that connects people and robots.* door Piek Vossen

Koop je tickets (€8,- incl. één drankje) via pintofscience.nl/events/amsterdam/

Amsterdamse woningvoorraad beter benutten

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Henk Pouw

Hoe kan de komende coalitie in Amsterdam een ambitieuzere aanpak van de wooncrisis bewerkstelligen? Dat is de centrale vraag in een gesprek met Maarten van Poelgeest. Als voormalig gemeentelijk politicus heeft hij ervaring met de marges binnen het woonbeleid.

Maarten van Poelgeest was actief in de Stopera: van 1998 tot 2006 als gemeenteraadslid van GroenLinks (vanaf 2001 als fractievoorzitter) en van 2006 tot 2014 als wethouder. Nu werkt hij al 11 jaar bij een maatschappelijk adviesbureau. Momenteel houdt hij zich vooral bezig met energietransitie en alternatieve energieplannen. 'De beperkte beschikbaarheid van energie heeft grote consequenties voor ruimtelijke ontwikkeling. En voor de mogelijke locaties van nieuwe woonwijken.'

Groei

Een goed begrip van de wooncrisis begint volgens van Poelgeest met een demografisch perspectief. 'Na jaren van afname van het aantal inwoners in Amsterdam begon in 1987, 1988 het tij te keren. Gemiddeld per jaar kwamen er zo'n 10.000 bewoners bij. De groei is overigens de laatste twee jaar flink kleiner.' Van Poelgeest tekent daarbij aan dat die groei zeer gewenst was en is door de gemeente. 'Dat de druk op de bestaande woningvoorraad en de druk om nieuw te bouwen daarmee enorm hoog ligt is dan ook begrijpelijk.' Het percentage eenpersoonshuishoudens is de laatste 30 jaar niet noemenswaardig hoger geworden. En het aantal gezinnen dat de stad uit verhuist is ook ongeveer gelijk gebleven. Duidelijk verschil is er in het aantal hoger opgeleiden: dat zijn er veel meer geworden. Het corporatiebezit is relatief afgenomen.

Overigens meent van Poelgeest dat de focus van beleid bij ruimtelijke ordening en wonen breder moet zijn dan alleen de gemeente Amsterdam. Diemen, Amstelveen, Zaandam, maar ook Almere maken een belangrijk deel uit van de regio Amsterdam.

Starters

'De bevolkingsgroei maakt schaarste onvermijdelijk en onoplosbaar. Woonwensen zijn vaak niet of moeilijk te realiseren. De Amsterdammer die in de binnenstad wil komen wonen moet rijk zijn en staat ook dan nog in de rij. Voor wonen binnen de ring geldt bijna hetzelfde. En ook verhuizen naar ergens buiten de ring of naar de agglomeratie (Amstelveen, Zaandam, Almere) vergt geld en geduld.'

Van Poelgeest spreekt van insiders en outsiders. Insiders zijn dan de bezitters van een koopwoning, in de afgelopen tientallen jaren zijn ze van wonen slapend rijk geworden. Ook insiders zijn veel bewoners van betaalbare huurwoningen, met name de zogenaamde scheefwoners. Bij insiders is de neiging om te verhuizen klein. 'Outsiders zijn de starters, zij zijn de belangrijkste slachtoffers van de wooncrisis; of ze nu in de rij staan voor een betaalbare koopwoning, of dat ze op de ellenlange wachtlijst staan voor een sociale huurwoning.'

Huren

Cijfers bewijzen de nood van enigszins bemiddelde Amsterdamse woningzoekenden. 'De gemiddelde huurprijs van een vrije sectorwoning is ruim

De druk om nieuw te bouwen is hoog

€ 1700,-. Van een sociale huurwoning is de gemiddelde huurprijs € 700,-. Een enorm gat. Zij komen moeilijk aan een betaalbare of middeldure huurwoning,' benadrukt Van Poelgeest. Ook andere cijfers zeggen veel over de beschikbaarheid van sociale huurwoningen. 'Twintig jaar geleden kwamen er per jaar zo'n 11.000 sociale huurwoningen beschikbaar. Daarvan waren er 1500 voor stadsvernieuwingsurgenten en andere aangewezen doelgroepen. Een paar jaar geleden was het aantal beschikbaar komende huurwoningen 6.000. Daarvan waren er 3500 voor genoemde groep urgenten. Begrijp me goed, ik wil de noodzaak voor dat aantal niet betwisten. Twintig jaar geleden kregen 9.500 woningzoekenden een betaalbaar huis, een paar jaar geleden 2.500. Een daling van 7.000 !'

Doorstroming

Van Poelgeest vindt het onverstandig om alle heil bij de woningnood te zoeken in nieuwbouw. Er zijn veel factoren die bij elk nieuwbouwproject voor stagnatie kunnen zorgen: een tekort aan bouw personeel, stikstof- en andere regels, energieschaarste, grondprijs, specifieke belangen van projectontwikkelaars enzovoorts. Ook het vinden van toekomstige nieuwbouwlocaties stuit nogal eens op obstakels. 'Het beter benutten van de bestaande woningvoorraad krijgt wat mij betreft prioriteit van het volgende Amsterdamse bestuur. Doorstroming en gedeeld wonen stimuleren, leegstand terugdringen,' vindt Van Poelgeest. Al moet hij erkennen dat de gemeente erg weinig middelen heeft om daarbij een doorslaggevende rol spelen.

'Er zijn onder de eerder genoemde insiders veel zogenaamde 'empty-nesters', gezinnen waarvan de kinderen het huis uit zijn. En de komende jaren zal die categorie flink groeien. Zij wonen vaak (veel) te groot. De animo om te verhuizen, door te stromen, is klein; als er al een serieuze verhuiswens is blijkt het vinden van een geschikte kleinere (maar wel met drie kamers) woning

(liefst wel) in de eigen buurt problematisch. Gemeenschappelijke wooninitiatieven lijken nog het meest haalbaar. Misschien zijn de 'empty-nesters' door de gemeente met creatieve stimulerende ideeën in beweging te krijgen. Als van de genoemde senioren meer

Koopnieuwbouwwoningen zorgen gemiddeld voor twaalf verhuisbewegingen

huizen vrij komen, zullen de doorstromers die een betere, grotere en duurere woning willen 'als vanzelf' aan de beurt komen.'

Drempels

Niet iedereen is optimistisch over dat vertrek uit grote woningen van senioren. Gedeeld wonen biedt volgens sommigen meer kansen. Senioren in grote woningen blijven liever in hun eigen omgeving en stellen eventueel een deel van hun woonruimte beschikbaar dan dat ze verhuizen naar iets onbekends, menen zij. Van Poelgeest waarschuwt: 'De Gemeente kan geen fiscale en andere financiële of juridische belemmeringen wegnemen. En ik betwijfel of een rijksoverheid die zich blind

staart op bouwen, bouwen, bouwen met voortvarende plannen zal komen om gedeeld wonen aantrekkelijker en mogelijk te maken.'

Een kanttekening plaatst Van Poelgeest ook bij beleid om leegstand terug te dringen. 'Natuurlijk ben ik er groot voorstander van woonruimte die leegstaat terug te winnen voor bewoning. Ook de transitie van kantoor naar woning, daar waar mogelijk, juich ik toe. Maar de praktijk is weerbarstig. Er is wel een leegstandsverordening, maar het toepassen daarvan door de gemeente leidt erg vaak tot eindeloze procedures en bureaucratische rompslomp. Anders gezegd: aanpak van eigenaren van leegstaande woonruimte kost veel tijd en geld en leidt lang niet altijd tot het gewenste resultaat.'

'Alle heil ligt niet in nieuwbouw'

40-40-20

Twee standpunten van GroenLinks en PvdA in hun laatste Amsterdamse verkiezingsprogramma's staan als een huis. De verkoop van sociale huurwoningen door de corporaties moet helemaal stoppen. En bij nieuwbouwprojecten moet de verhouding 40-40-20 gelden: 40% sociale, 40% middeldure en 20% vrije sector woningen. Beide zijn voor Van Poelgeest verre van heilig.

Hij legt uit: 'Als een corporatie van de verkoop van één woning twee of drie nieuwe sociale huurwoningen kan realiseren is dat toch niet verkeerd?!' Bij de 40-40-20 kwestie heeft hij het volgende commentaar: 'Nieuwbouw zorgt per definitie ook voor doorstroming, beweging op de woningmarkt. Na het betrekken van een koopwoning

volgen er gemiddeld 12 verhuisingen. Het betrekken van een sociale huurwoning levert gemiddeld slechts één verhuizing op. De gemeente zou bij (een deel van de) nieuwbouwprojecten wel kunnen afspreken dat een koper van een nieuwbouwwoning een sociale huurwoning moet achterlaten.'

Dat lang niet alle facetten van het Amsterdamse woonbeleid aan de orde konden komen is duidelijk. Dat de wooncrisis niet op korte termijn zal zijn opgelost is zeker. 'Maar,' aldus Van Poelgeest, 'de gemiddelde wachttijd voor woningzoekenden in de sociale huursector is de laatste jaren wel teruggebracht van 16 naar 12 jaar. Dat is een prestatie van formaat!' #

Tegeltableau eert Fré Cohen

Tekst: **Albert Bronk** | Fotografie: **Museum Het Schip**

Op vrijdag 22 mei wordt in Betondorp een tegeltableau onthuld ter ere van Fré Cohen (1903–1943). Ze was een succesvol grafisch kunstenaar, een geëmancipeerde en sociaal geëngageerde vrouw. Ze kwam om in de Holocaust. Haar naam raakte vergeten. Het tableau - gemaakt door buurtbewoners - geeft Cohen een blijvende plek om de hoek bij haar vroegere woonhuis.

Cohen kwam in 1903 ter wereld in de Blasiusstraat in een typisch Joods-socialistische arbeiderswijk waar vooral in de diamantindustrie werd gewerkt. Ze ging naar de mulo en in de avonduren tekende ze. Op haar achttiende maakte ze haar eerste lino's en niet veel later kreeg ze de eerste opdrachten.

Amsterdamse Stadsdrukkerij

Haar beide ouders waren diamantbewerkers en lid van de SDAP (Sociaal-Democratische Arbeiders Partij). De jonge kunstenaar ging dan ook met haar jongere zus Sophie naar de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC) en bezocht zomerkampen op de Paasheuvel. Al heel jong verzorgde ze veel drukwerk voor beide organisaties. Zij studeerde door en ging naar de Kunstnijverheidsschool (de latere Rietveld Academie). Hier specialiseerde ze zich in het nieuwe vak grafische vormgeving. In 1929 kwam ze in dienst bij de Amsterdamse Stadsdrukkerij en was daar jarenlang verantwoordelijk voor de vormgeving van de gemeentelijke publicaties. Iedere inwoner van de hoofdstad kreeg vanaf dat moment post en documenten ontworpen door Cohen zoals brieven, trouw- en giroboekjes

waarop stond gedrukt 'Verstrekt door het girokantoor der gemeente Amsterdam'. Van haar werk kon ze goed leven, wat bijzonder was voor een vrouw in die tijd.

Pillen

Sommigen noemden haar eigengereid, dominant, maar ze maakte zeker eigen keuzes en liet zich daar niet van af brengen. Toen Amsterdam te gevaarlijk werd, dook ze onder op verschillende adressen in de provincie, tot ze in zomer van 1943 in het Overijsselse Borne werd verraden. Toen de politie haar kwam halen, nam Cohen de giftige pillen in die ze bij zich droeg. Twee dagen later, op 12 juni 1943 overleed zij. Ze werd begraven op de kleine Joodse begraafplaats van Hengelo, waar ze jaarlijks op 1 mei wordt herdacht.

Zaaiersweg

Cohen leeft nog altijd voort. Zij stond net zo in het leven als een door haar vormgegeven pagina: krachtige, herkenbare ontwerpen die zo iconisch zijn geworden dat er met enige regelmaat publicaties en exposities aan haar worden gewijd.

Fré voor Centraal Station

Cohens kenmerkende techniek was dus de linoleumsnede. De lino's zijn bedoeld voor drukwerk maar in plaats daarvan drukte de projectgroep ze af in klei. Zo ontstonden unieke tegels met motieven die refereren aan het Betondorp van Cohen en van nu. Die tegels vormen samen het tableau dat nu in de buurt een permanente plek krijgt. Op steenworp afstand van haar vroegere woonhuis aan de Zaaiersweg 125. Het kunstwerk verbindt de cultuurhistorische rijkdom van Betondorp, de architectuur van de Amsterdamse School en de actieve betrokkenheid van bewoners van vandaag.

Er wordt ook een speciale Podcast gemaakt die tijdens de onthulling live gaat. Daarin vertellen buurtbewoners over haar leven en over het ontstaan van het kunstwerk. Een van hen is Piet, jarenlang typograaf, die al sinds 1943 in Betondorp woont. #

Datum: vrijdag 22 mei 2026,
Tijd: 15.00 uur – 17.00 uur
Locatie: Onderdoorgang Zaaiersweg – Huismanshof, Betondorp, Amsterdam-Oost

Het Parkhuis: huis van de buurt

Tekst: **Evelien Polter** | Fotografie: **Frank Schoevaart**

Het Parkhuis bestaat net als de wijk Park de Meer vijftig jaar. Het buurthuis zit in het flatgebouw tussen de Middenweg en Anfield Road, op de begane grond. Het is de ontmoetingsplek van de buurt. Welzijnsorganisatie Dynamo beheert het buurthuis.

Opbouwwerker Marlou Somers, verantwoordelijk voor de activiteiten, vertelt dat Het Parkhuis draait op vrijwilligers. Twee van hen zijn Renée Ritsma en Fatima El Kharoiti. Zij wonen al vanaf 2001 in Park de Meer en zijn vanaf het begin betrokken bij Het Parkhuis.

Multiculti

Vlak voordat ik hen drieën spreek, ontving Fatima de 2026 Jaarprijs van 'Vrienden van Watergraafsmeer' voor haar grote betekenis voor de buurt. Zij organiseert een keer in de twee weken een buurtvrouwen-ontbijt. Ook is zij verantwoordelijk voor de maandelijkse high tea, waarbij Fatima vele uren in de keuken doorbrengt om lekkere hapjes te maken voor 20 à 30 buurtgenoten en ze ondersteunt verschillende andere activiteiten zoals de naaimiddag. Vrijwilliger Renée maakt elke woensdag soep die afgehaald kan worden op bestelling. Ze kookt een keer in de twee weken een multiculturele maaltijd die voor een gering bedrag kan worden afgehaald. Fatima en Renée zijn samen met anderen de drijvende krachten van Het Parkhuis.

Ondersteunen

Als mensen uit de buurt ideeën hebben die de buurt ten goede komen, dan kunnen ze terecht bij opbouwwerker Mar-

lou om te bespreken op welke manier Dynamo kan ondersteunen. Een van de mogelijkheden van ondersteuning is het kosteloos beschikbaar stellen van de ruimtes in het Parkhuis. Deze activiteit moet dan wel voor iedereen toegankelijk zijn. Initiatieven van buitenaf zoals

de burendag of de appeltaartconcerten worden ondersteund door vrijwilligers en gebruikers. Bij de burendag ontstonden allerlei ideeën zoals bijvoorbeeld activiteiten voor meiden. Er zijn ook lessen dans, line dance, yoga en conditietraining 50+ waarvoor cursusgeld wordt gevraagd. De docenten van deze lessen huren de ruimte.

Jongerencentrum

Welzijnsorganisatie Philadelphia die mensen met een verstandelijke beperking ondersteunt, heeft elke week een knutselochtend waarbij Renée soep

kookt en voor drinken zorgt. Een van de Philadelphia-cliënten helpt Renée mee. Twee keer per week is er ook een dagbesteding voor Armeense ouderen.

'Het Parkhuis draait op vrijwilligers'

Het jongerencentrum op de eerste etage is een prachtige plek. Hier werken twee betaalde jongerenwerkers. Er is een fitnessruimte, er zijn Playstations, er is een kapsalon waar jongeren leren knippen, een keuken om samen te koken, er zijn creatieve middagen en inloopmomenten, ook in het weekend. Voor meiden zijn er aparte activiteiten. Het centrum loopt als een trein.

Stemmen

Het 25-jarig jubileum willen Marlou, Renée en Fatima in het najaar vieren met muziek en eten. Ze denken daarbij aan klassieke muziek, jazz en muziek voor jongeren. Bij Oost Begroot zijn twee aanvragen gedaan, een vanuit het jongerenwerk en een door Renée om activiteiten te organiseren rond het 25-jarige bestaan van Het Parkhuis. Van 1 tot 14 juni kunt u stemmen op de plannen. Bij voldoende stemmen krijgt Het Parkhuis subsidie voor het 25-jarig jubileum. Muzikanten en vrijwilligers die mee willen werken aan de viering van het 25-jarige bestaan van Park de Meer en Het Parkhuis mogen zich melden bij Marlou Somers: msomers@dynamo-amsterdam.nl #

Fatima, Marlou en Renée bereiden jubileum in najaar voor

Tuin Huize Frankendael weer in stijl

Tekst: Ans van Stijgeren | Fotografie: Kees Wulffraat

In Amsterdam Oost bruist het van de activiteiten op allerlei terrein. Bewoners weten elkaar te vinden in hun gezamenlijke passie. Een groep deskundigen en vrijwilligers is een jaar geleden enthousiast begonnen met het opknappen van de stijltuin van Huize Frankendael. 'Ik sta hier in het zonnetje te tuinieren met een gezellige groep mensen.'

Lynn, Diana, Coosje en Tamara verwelkomen nieuwe vrijwilligers

Aan de Middenweg staat het imposante Huize Frankendael, Amsterdams enige overgebleven 17e-eeuwse buitenplaats. Restaurant Merkelbach huist er nu, het is tevens een trouwlocatie met sfeervolle salons. Achter het huis bevindt zich de stijltuin. Tamara Last en Lynn Shore zijn plant- en kruidendeskundigen en geven elke maandag leiding aan

een groep vrijwilligers. Tamara: 'Toen ik hier een jaar geleden kwam, was de tuin minder goed onderhouden. Alles groeide door elkaar en de symmetrie was weg, terwijl dat juist essentieel is in een stijltuin uit die periode. Tamara en Lynn hebben toen in samenwerking met Huize Frankendael en de Vrienden van Frankendael een plan gemaakt om

de tuin te herstellen.'

Symmetrie met vier vakken

Het huis stamt uit 1700 terwijl de tuin in de huidige vorm pas in 1970 is aangelegd door landschapsarchitect Lucia Albers. Een jaar lang hebben Tamara en Lynn met vrijwilligers alles weer netjes gemaakt zoals onkruid wieden en planten verplaatsen. 'Nu komt het allerleukste werk' vertelt Lynn enthousiast: 'Bloeiende planten toevoegen en alles symmetrisch planten. We kiezen voor planten uit de periode van het huis. Om de tuin altijd kleur te geven moeten de planten wisselend bloeien, dus voorjaars-, zomer-, en nazomerbloeiers. In de grote potten langs het pad komen kruiden zoals bieslook, verveine en majoraan voor de keuken van restaurant Merkelbach.'

Daslook in toom houden

Vrijwilliger Coosje Hoogendoorn woont naast het park. Ze heeft geen tuin, alleen een klein balkonnetje. Maar, zegt ze vrolijk, 'Loesje' citerend: 'Ik hoef geen tuin, ik deel al een park.' Coosje's taak vandaag is onkruid verwijderen, ze richt zich nu op de daslook en wijst naar een plantje met grote bladeren en witte bloemetjes. 'De daslook of wilde knoflook staat overal in het park. Je mag hem plukken maar niet de bolletjes verwijderen omdat het een beschermde plant is. Maar omdat hij de rest overheerst, moeten we hem een beetje in toom houden.' Coosje doet haar werk met plezier: 'Ik hou van dat priegelwerk en restaurant Merkelbach zorgt voor koffie en thee. Ze zijn heel blij met ons.'

Meer vrijwilligers nodig

De komende jaren zijn meer vrijwilligers nodig omdat Tamara en Lynn hun werk uit willen breiden naar de omlig-

gende bossen. 'Je hoeft echt niet de hele ochtend te komen' legt Lynn uit. 'Sommige vrijwilligers hebben geregeld met hun werk dat ze twee uurtjes komen tuinieren en een kopje koffie drinken. Dat geeft energie om weer met het hoofd bezig te zijn.' Het werk is veelzijdig, je kan kiezen wat goed bij je past. Lekker onkruid wieden of planten uitgraven als je meer actie wilt en als je moeite hebt met knielen kan je staand werk doen in de grote potten. Ook bedrijven zijn welkom in het kader van teambuilding. 'Zo leuk' vertelt Lynn. 'We hadden laatst een groep medewerkers van een hotel die hier gewerkt hebben, ze waren zo enthousiast!'

Keizerlijk trouwen

Tot slot vertelt Tamara trots: 'Hier, langs het pad komt aan beide kanten *Fritillaria Imperialis Rubra Maxima* oftewel de oranje keizerskroon te staan. Echt een plant die zijn naam eer aandoeft met zijn imposante grote oranje bloemen. Stel je voor het bruidspaar op de voorgrond, geflankeerd door rijen grote klokvormige oranje bloemen met op de achtergrond Huize Frankendael. Ik verheug me er nu al op.' #

Waar: Tuin van Huize Frankendael

Wanneer: Elke maandag van 9.30 - 13.30 uur

Vrijwilligers zijn welkom, je hoeft geen tuinervaring te hebben

Info en contact: www.urbanherbology.org/stijltuin/
Contact: stijltuin@gmail.com

Wil je zelf met je club of activiteit in Dwars staan? Mail naar dwarskrant@gmail.com

Psycholoog bij boekenkastje

Tekst: Jim Jansen | Fotografie: Eddy Ellert

Journalist Jim Jansen en fotograaf Eddy Ellert begeven zich door Amsterdam-Oost en komen bekende en onbekende buurtgenoten tegen. Deze keer Jeroen Drijver (44) bij de weggeefboekenkast in de Wakkerstraat.

Als psycholoog begeleidt hij mensen die het voor het zeggen hebben bij grote bedrijven, vertelt hij als we later met hem koffiedrinken aan de Middenweg. 'Mijn doel is dat ze even de pet van manager - en bijvoorbeeld ook ouder - mogen afleggen, ontregeld worden en daardoor weer onzeker durven te zijn. Want één ding staat vast: *Certainty is the enemy of change*. Als je heel erg zeker bent over wie je bent en wat goed is, dan sta je eigenlijk heel weinig meer open om iets nieuws te leren. Dan neemt die o zo belangrijke nieuwsgierigheid af. Naar jezelf en naar anderen.' Zijn uiteindelijke doel is dat mensen weer contact maken met wie ze los van al die petten ook alweer zijn. Dat ze weer open staan om nieuwe perspectieven te ontvangen en ook hun hart weer openen. Dat kan voor je personeel zijn, maar ook voor je gezin of een passie die is ondergesneeuwd.

Practise what you preach geldt zeer zeker

ook voor hem. Drijver probeert weer zijn passie op te pakken, zegt hij, terwijl hij nipt aan zijn cortado met havermelk. 'Ik heb best wel een saaie hobby', zegt hij met een glimlach. 'Vogels kijken in de natuur. Maar die vogels vliegen maar af en toe over en tussentijds verveel ik me zonder dat ik echt mijn aandacht ergens op richt. Ik ben gewoon een beetje aan het dwalen.' Een van zijn andere bezigheden is openwaterzwemmen. Dat doet hij het hele jaar door. 'Meestal ga ik naar het Twiske, onlangs schommelde de watertemperatuur rond de drie graden. Dat maakt dat je even niet nadenkt over de toekomst of het verleden, maar in het water de pijn verdraagt. Je vergeet echt alles en dat is volgens mij het hoogste geluk dat een mens kan bereiken. Even alles vergeten.'

Eddy en ik moeten door en het boek dat Jeroen eigenlijk in de kast wilde leggen, krijgen wij cadeau. *De crisis van het narratieve* is geschreven door de Koreaans-Duit-

Jeroen Drijver: 'Alles vergeten is het hoogste geluk dat een mens kan bereiken.'

se filosoof Byung-Chul Han en handelt over het verlies van grote verhalen, gemeenschap en verbinding. 'Een prachtig boek echt', zegt hij. 'We zijn het vermogen kwijtgeraakt om onszelf te begrijpen aan de hand van grote verhalen. In het verleden zorgden verhalen voor gemeen-

schap en verbinding. Maar het verhaal is een soort consumptiegoed geworden en daarmee leven we in een wereld waarin eigenlijk geen echte verhalen meer worden verteld. *'Storytelling wordt Storyselling'* Bij het weggaan bedanken we hem. Voor het boek en zijn verhaal. #

Scherprechter

Dit verhaal is gebaseerd op ware gebeurtenissen.
Bron: krantenarchief Delpher, stadsarchief Amsterdam

Tekst: **Melissa Plomp**
Illustratie: **Ruud Meijer**

Op deze mooie augustusdag drommen de mensen samen om het schavot voor het Rechthuis aan de Ringdijk. Melkmeid Trijn stoot haar vriendin Griet aan. 'Wat gaan ze doen?' Griet wipt opgewonden op en neer. 'Ik heb gehoord dat we een echte executie krijgen!' Onder tromgeroffel arriveert de vierschaar. De leden van deze rechtbank, de baljuw en zijn schepenen zijn voor de gelegenheid gekleed in de Rok van Justitie: een gewaad van zwart laken, met de Bloedband, een rode sjerp, over de linker schouder. Even later schuift

op de eerste verdieping een raam open. De baljuw installeert zich om een goed uitzicht te hebben op het spektakel van deze dag, terwijl de twee meter lange Roede van Justitie, die hem overal vergezelt, naar buiten wordt gestoken als een soort vlaggenmast.

Het publiek juicht als de beul het podium opklimt met zijn eerste klant. Zijn misdaden en het vonnis worden voorgelezen. De man heeft een boom langs de openbare weg beschadigd. De menigte moedigt de beul aan, terwijl die de man ervan langs geeft met een zweep. Daarna wordt de man voor vijf jaar verbannen uit de Watergraafsmeer. 'Weet je,' vertelt Griet, 'De laatste keer was er een vrouw die haar

baby te vondeling had gelegd. Ze moest uren op het schavot poseren met een pop in haar armen. En ik heb een keer een valsspeler gezien waarvan ze de ogen uitstaken en een landloper waar ze de neus van afsneden, en...' 'Ssst!' Trijn geeft haar een por. 'Kijk maar uit met je geroddel, straks spijkt de beul je nog met je oren aan de schandpaal!'

Het publiek valt stil als Claes Huijsman het podium op wordt gebracht. Hij is 23 en matroos. Hij kan van angst bijna niet op zijn benen staan. De aanklacht wordt voorgelezen. In mei 1714 werkte Claes acht dagen als knecht op een buitenplaats aan de Kruislaan. Daar werd hij beschuldigd van het stelen van een gouden ring en ontslagen. Hij

keerde de volgende dag terug, om de sleutel van de tuin terug te geven, liep het voorhuis in trof daar twee kinderen aan. Een meisje van dertien en een jongetje van twee, dat in een kakstoel zat. Misschien had Claes al snode plannen en voelde hij zich betrappt? In elk geval haalde hij een mes tevoorschijn en sneed de kinderen hun keel door. Daarna ging hij naar de binnenkamer, waar hij met een bijl een kast open sloeg. Daaruit stal hij 20 gulden en een zilveren lepel. Met zijn buit vluchtte hij naar Hamburg. Na een uitgelofde beloning van 200 gulden werd hij na een paar jaar uiteindelijk gearresteerd in een kroeg in Hamburg, en teruggebracht naar de Watergraafsmeer.

De klokken van het Rechthuis beginnen te luiden. Het publiek dringt woedend naar voren. De schutterij houdt hen in bedwang. Reikhalsend ziet de menigte hoe Claes Huijsman op een kruis wordt gelegd. De beul begint Claes te wurgen tot hij het bewustzijn verliest. Het publiek loeit teleurgesteld, maar de beul brengt Cleas weer bij met een plens water. Zijn ellende is nog niet voorbij. Trijn wendt haar hoofd af. Ze hoeft het vervolg niet te zien. Zijn geschreeuw is al erg genoeg, wanneer de beul met een grote hamer zijn onderlijf 'radbraakt'. De beul laat hem nog even schreeuwen, hijst hem dan overeind en sleept hem naar een hakblok. Daar slaat hij uiteindelijk met een bijl het hoofd van Claes eraf. De klokken vallen stil, net als het publiek.

Claes' hoofd wordt op zijn lichaam gelegd en naar de waterkant gesleept, om naar Volewijk te worden gebracht. Daar zal zijn lichaam als waarschuwing op een rad worden tentoongesteld en het hoofd op een staak, om opgegeten te worden door de vogels. 'Trijn? Je kunt weer kijken,' Griet schudt aan haar schouder. Bleekjes geven de melkmeiden elkaar een arm en lopen weg, de zomerzon tegemoet... #

Neem zelf de regie over je imago

Tekst: **Lennie Haarsma**

Waarom worden vrouwen op hun werk systematisch strenger beoordeeld en moeten ze harder hun best doen dan mannen? Die vraag stelt politicoloog, coach en buurtgenoot Julia Wouters in: *Staan en opvallen, hoe je als vrouw je plek verovert en toch jezelf blijft*.

Als vrouw lijk je het nooit helemaal goed te doen. In *Staan en opvallen* laat Julia Wouters zien dat het geen persoonlijk falen van vrouwen is, maar het gevolg van de cultuur waarin we leven. 'Na jaren vrouwen in alle fases van hun leven te hebben gecoacht, durf ik te stellen: die ene juiste manier om vrouw te zijn bestaat niet. Zie mijn boek als een handleiding voor bewuste authenticiteit: weten wie je bent, wat je wilt en wat jouw eigen stijl is. Zodat je stopt met jezelf constant in twijfel te trekken en genoeg energie over te houden om het systeem beetje bij beetje te veranderen'.

Het boek staat vol met zinvolle tips en handvatten. Door je als vrouw bewust te worden hoe opvoeden in het patriar-

chaat en vooroordelen over jongens en meisjes je hebben gevormd. Het gaat om het herkennen van patronen en hoe ze je leven, keuzes en kansen nog steeds kleuren. En om je als vrouw niet af te vragen óf je het goed doet maar te focussen op wát je goed doet. Dat helpt ook bij het omgaan met vage of seksistische feedback. Vrouwen in leidinggevende posities geeft Julia de boodschap mee om elkaar te steunen, ervaringen te delen en samen zichtbaar te zijn zodat vrouwen het veiliger voor zichzelf en anderen maken en hun plek in kunnen nemen. Dat maakt het vervolgens mogelijk te werken aan een inclusieve organisatiecultuur. 'Want wie zich gehoord weet, durft verantwoordelijkheid te nemen. Zo bouw je aan

Boek & Oost

organisaties waarin verschil niet langer bedreigend is, maar juist de sleutel is tot samenwerking, gedeeld eigenaarschap en gedeeld succes'.

Julia's jarenlang ervaring als politiek strateeg – ze was bijna twaalf jaar adviseur van Lodewijk Asscher – leerde haar een belangrijke les om jezelf als vrouw te framen. Ze houdt een duidelijk pleidooi om regie te nemen over je imago en jezelf de volgende vragen te stellen: Wat is mijn verhaal; waar geloof ik in; wat zijn mijn waarden en overtuigingen; waar blink ik in uit en wat maakt mij uniek?

In haar coachingbedrijf *Leading women* richt Julia zich op empathisch, dienend leiderschap voor vrouwen in topfuncties. Lees ook het interview met Julia in het Parool van 28 februari en luister naar een interview met haar in de podcast *Nooit meer slapen* van 7 maart. #

Poppentheater Koos Kneus

Voorstellingen op zondagen, altijd inclusief schminken.

zo 17 mei en 14 en 21 juni 11.00-12.15:

De vreemde vogel! (2-6 jr)
door gastspeler: Lulu's poppentheater (Marloes Gies)

zo 17 mei en 14 en 21 juni 13.00-15.00:

De betoverde schaar! (4-8 jr)
door gastspeler: Lulu's poppentheater (Marloes Gies)

zo 24 en 31 mei en 7 en 28 juni 11.00-12.15:

Bibi en de Zonnebloem! (2-6 jr)
door gastspeler: Scratch Marionetten (Janet Cratchley)

zo 24 en 31 mei en 7 en 28 juni 13.00-15.00:

Bibi en de Zonnebloemwedstrijd! (4-8 jr)

door gastspeler: Scratch Marionetten (Janet Cratchley)

Reserveren noodzakelijk! Via website of tel.nr. 020-6928532.

Voor reserveren en meer info:

www.kooskneus.nl

Plein Theater

vr 15 mei 20.00:

In the Mouth of the Room #1 – Sunni Lamin Barrow

za 16 mei 20.00:

Yatiyana – Wilde Penaloza Estrada, etc.

za 16 mei 20.15:

Nieuwe Noten Amsterdam in het Orgelpark – Liubov Titarenko (klavecimbel en orgel), Yu Oda (compositie, muziek en beeldprojecties)

zo 24 mei 15.00:

Janos en de Walvis – Wie Walvis (8+)

ma 25 mei 15.00:

Harimau – tg Sol Anak (3+)

vr 29 mei 20.00:

Trans and Friends Café Inclusion &

Issam Zemmouri

Open Mic

do 4 juni 20.00:

Fade Out – Issam Zemmouri / ZID Theater

zo 7 juni 15.00:

Doelab Doewaa! – But what about (6+)

vr 12 juni 20.00:

Forget All You Know (About Aliens) – Mirella Muroli

za 13 juni 13.00 en 15.00:

Het Kleurenmonster – Theater Stof (3+)

zo 14 juni 15.00:

Nieuwe Noten Amsterdam: Opdoemende fluisteringen – Irene Sorozabal (voice), Michele Mazzini (bass clarinet)

vr 26 juni 20.00:

Trans and Friends Café Inclusion & Open Mic

za 27 juni 18.30:

Van Dichtbij – Leontine Vreeke zingt Conny Vandenbos

vr 3 juli 20.30:

The Socialworker – Ibrahim Mousa, Gerardjan Rijnders

Zie verder: www.plein-theater.nl

Badhuistheater

vr 15 en za 16 mei 20.00:

ART – Yasmina Reza

zo 24 mei 17.00:

English Youth Theater Double Bill – 'Zero for the young dudes' / 'The real lady macbeth'

do 28, vr 29 en za 30 mei 20.00:

Deep Fake – Denis Burke

vr 5 juni 20.00:

The Picture of Dorian Gray

za 6 juni 20.00 en zo 7 juni 14.00:

Hedda Gabler – Henrik Ibsen

Zie verder www.badhuistheater.nl

De Nieuwe KHL

do 14 mei 20.30:

Ticket naar Antarctica part 2 (met Bram Vermeulen en Kadir van Lohuizen)

do 21 mei 20.30:

Abel's Americanana – Jerney Kate zingt Bonnie Raitt

zo 24 mei 16.00:

Oskar Billy

zo 31 mei 11.00-13.00:

Workshop: jouw ritme, jouw leiderschap

zo 31 mei 20.00:

Matteo Myderwyk – Nocturnal Blues

do 11 juni 20.00-22.30:

Tango Orkest Amsterdam

do 25 juni 20.30-22.00:

Monne de Miranda

Meer info: www.dekhl.nl

Jungle Amsterdam

---ELKE WEEK---

elke ma 14.15-16.15:

Zayna (vrouwenactiviteit met Bouchra)

elke ma 20.00-00.00:

Kizz Meetup, met DJ Traybeatz

elke di 09.15-13.30:

Sfera (danstheater workshop)

elke wo 15.30 – 18.00:

Criola Dans & Community Workshop

elke wo 20.00 – 22.00:

Biodanza met Lyan

elke do 09.00 – 12.00:

Luna (Warme Ochtendbijeekomst)

elke vr 10.00 – 14.00:

Clara (dansworkshop voor vrouwen uit Oost)

---AGENDA---

zo 24 mei en zo 28 juni 19.00-23.00:

Tango Salon met DJ Arjan 'el Irresistible'

All In One & Vocal Mondays in concert

zo 14 juni 14.00-17.00:

Zanggroepen Muziekschool Amsterdam in concert: meerstemmig vocaal Pop-Americana

zo 14 juni 20.00-00.00:

Lindy Hop

Zie verder www.jungle.amsterdam

Afvalpaleis

Locatie: Dapperstraat 76-82

open van wo t/m za 12.00 – 17.00:

elke wo 12.00 – 17.00:

Repair Café Elektronica

elke do 12.00 – 17.00:

Repair Café Textiel

elke vr 11.00 – 13.00:

Infopunt duurzaamheid, inclusief groen- en afvalspreekuur

Zie verder www.jungle.amsterdam

Wereldmuseum Amsterdam

---TENTOONSTELLINGEN---

nu te zien:

Larissa Sansour

Still from Familiar Phantoms, Larissa Sansour and Søren Lind 2022

nu te zien:

Made in China

nu te zien:

Onvoltooid verleden: teruggeven,

houden, of...?

altijd te zien en te doen, womi, za en zo:

Raad van de Raaf (kindertentoonstelling)

altijd te zien:

Onze koloniale erfenis

altijd te zien:

What's the story?

altijd te zien:

Things That Matter

---ACTIVITEITEN---

elke za en zo 13.30-14.30:

Rondleiding en maakactiviteit Made in China

elke eerste zo 12.00-13.00 en

14.00-15.00:

Rondleiding Made in China in Mandarijn Chinees

en elke womi, za en zo:

Raad van de Raaf: doe-tentoonstelling voor klimaathelden (vanaf 6 jaar)

Meer info, ook over eenmalige

activiteiten: <https://amsterdam.wereldmuseum.nl>

Framer Framed

---EXPOSITIES---

t/m 17 mei, di-zo 12.00-18.00:

Exhibition: Between Fires – Irrigated Imaginations & Anti-Nuclear Solidarities

t/m 17 mei, di-zo 12.00-18.00:

Presentatie: Waar Amsterdam en art elkaar ontmoeten

---ACTIVITEITEN---

za 23 mei 11.00-20.00:

Boekenbeurs: Notes to Other Futures

za 23 mei 14.00-15.00:

Open Book: Breath & Breeze

Meer info: framerframed.nl

Tot Zover

t/m 28 juni 2026, wo-zo 11.00-

17.00:

Expositie: Aat Veldhoen – Realist tot in de kist

t/m 28 juni 2026, wo-zo 11.00-

17.00:

Foto-expositie: 'Wat is het mooiste

Adressen**Badhuistheater**

Boerhaaveplein 28
badhuistheater@gmail.com

Plein Theater

Sajetplein 29
020-6654568.

Wereldmuseum Amsterdam

Linnaeusstraat 2
020 5688200

Poppentheater Koos Kneus

Iepenplein 40
020-6928532

Jungle Amsterdam

Tweede van Swindenstraat 26
020-7373326,

De Nieuwe KHL

Oostelijke Handelskade 44A
020-7791575

Framer Framed

Oranje-Vrijstaatkade 71

Tot Zover

Kruislaan 124

Genieten

Oranje-Vrijstaatplein 2
0900-9003030

dat je kan zeggen over de dood?

altijd, wo-zo 11.00-17.00:

Top-13 Collectie

Meer info: www.totzover.nl

Genieten

---ELKE WEEK---

elke ma 19.30-21.30:

Bridgecursus voor beginners; meer info en inschrijven: bridgecursus.oost@gmail.com.

elke di 17.30:

Resto van Harte, gezellig avondje uit met driegangen diner

Reserveren: 0900-9003030 of resto-vanharte.nl

Zelf een initiatief of idee: mail naar Soumya: s.rhrissi@civicamsterdam.nl. Zie voor rest van programma de Dynamowebsite.

Meer uit in oost?

oost-online.nl

UW BIOLOGISCHE
BUURTSUPER IN OOST!
BEUKENPLEIN 73

Ekodis
Natuurvoeding

SINDS 1983
WWW.EKODIS.NL

'de no-nonsense makelaar van Amsterdam Oost'

JANSEN SMIT
makelaars taxateurs

✘ AANKOOP
✘ VERKOOP
✘ TAXATIES

020 - 261 91 66 info@jansensmit.nl www.jansensmit.nl

Lang vergeten namen

Tekst: Frans van Lier | Fotografie: Eddy Ellert

Dat had de oude dichter, die de wonderen van het leven zo veelzijdig heeft bezongen in een van de rijkste oeuvres in de Nederlandse literatuur, zich in zijn vermetelste dromen of zelfs in de roes van zijn alcoholische genietingen niet kunnen voorstellen. De aanblik had hem, mogen we hopen, verrukt om de ongedachte beduiding ervan.

In het perkje voor het Muiderpoortstation staat een aantal donkergroene stalen zitbankjes die elk uit drie stoeltjes bestaan. In een daarvan is ter herdenking van de Jodentransporten vanaf dit station in de oorlogsjaren een kort gedicht van de Joodse Victor van Vriesland (1892 - 1974) uitgestanst. Het luidt:

*Muiderpoortstation:
Tocht er door hun schimmen
Nog een stroom van lang,
Lang vergeten namen
Lang vergeten ogen?
Zullen wij nog weten
Dat we ons vergeten
Zijn vergeten*

Verrast

De gemijmerde regels staan in het middelste stoeltje. Aan weerszijden ervan zitten op deze rustige vrijdagmiddag twee mannen in witte djellaba met witte kalotjes op het baardige hoofd. Ze zijn in gesprek, de tekst tussen hen in. De lang vergeten ogen lijken hen niet bezig te houden en de wijze Van Vriesland, filosofisch zo vertrouwd

met de verrassingen des levens, zou verrast hebben vastgesteld hoe zijn overpeinzing in het Amsterdamse leven is geworteld. In goede overeenstemming zelfs met zijn woorden op een ander oorlogsmonument, in Zwolle:

*Gedenkt het leed,
maar niet om stil te staan.
Gedenkt de schande,
maar om voort te gaan.*

Bijbedoelingen

Het herdenkingsteken bij het Muiderpoortstation werd in 2002 door burgemeester Cohen onthuld ter nagedachtenis van de elfduizend joden die in de jaren '40 van die plek naar Westerbork zijn gedeporteerd en vandaar naar de Duitse vernietigingskampen. Ook zij doemen op in deze meimaand. Het gedicht komt uit *Bijbedoelingen*, de laatste dichtbundel van Van Vriesland die in 1972 bij zijn 80e verjaardag verscheen, twee jaar voor zijn dood. Die collectie bespiegelingen over leven en dood wordt gezien als het poëtisch testament van deze pilaar van het literaire leven in ons land, auteur van

De bankjes zijn ontworpen door Steffen Maas

talloze dichtbundels, essays, vertalingen, toneelstukken, beschouwingen, biografieën, bloemlezingen, studies, wijsgerige overpeinzingen en meer.

Een breder publiek zal zich wellicht zijn deftige schalksheden herinneren uit het speelse radioprogramma *Hou je aan je woord* met onder andere ook Hella Haasse en Harry Mulisch en onder leiding van de Vlaming Karel

Jonckheere, die dan het woord gaf aan 'Viectòr'.

Gedenkteken

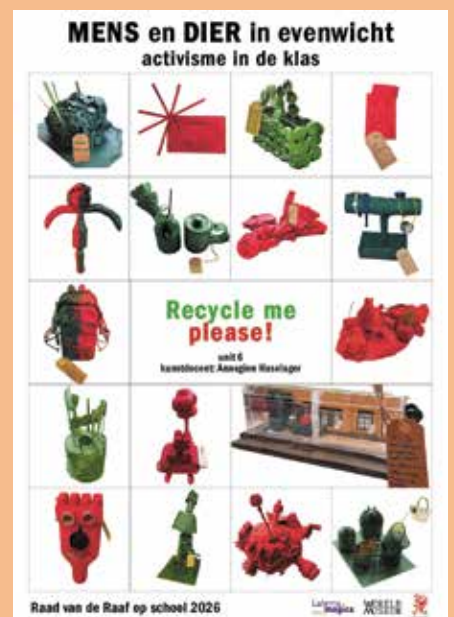
Tegenover het bankje op het Oosterspoorplein vermeldt een eenvoudig stalen paneel hoe tussen 3 oktober 1942 en 26 mei 1944 van daar elfduizend joden naar Westerbork vertrokken. #

Raad van de Raaf op School

Honderden kinderen van basisschool Laterna Magica bezochten de tentoonstelling Raad van de Raaf. Een interactieve tentoonstelling over Groenland en klimaatverandering in het Wereldmuseum. Tijdens het koken, filosoferen en posters maken ontdekken de kinderen hoe mensen wereldwijd met elkaar en de natuur verbonden zijn.

Terug in de klas werken ze met kunstdocenten van De Rode Loper op School verder aan het thema. Ze stellen met de klas klimaatdoelen vast en ontwerpen een actieplan voor de school, voor de buurt. Hoe gaan we op een creatieve manier om met klimaatverandering. Ze gaan recycelen, upcyclen, maken spandoeken, duurzame mode en nog veel meer. Raad van de Raaf op School is een schoolbreed project en gaat over Mens

& Dier in evenwicht. Er was een indrukwekkende presentatie op school, waarbij ouders, verzorgers, opa's en oma's konden zien wat er allemaal gemaakt was. Je zag een metershoge protesttempaal in de stijl van de Haida en Tlingit culturen die rondom de Noordpool wonen. Alle dieren op de paal slaan alarm. We zagen een bomembos van restafval. Hoe kunnen we diervriendelijker wonen? Gaan de 'super power' insecten van de kleuters de wereld redden met hun speciale krachten? Kinderen maakten kunstobjecten van groen en rood plastic... je wordt er hebbertig van. Maar laten we stoppen met kopen kopen kopen! Kinderen droegen statement-shirts met krachtige leuzen en sterke logos. Ziehier de protest-posters. En krab jezelf vooral goed achter je oren ... Tijd voor activisme! #

Onze eindexamenleerlingen hebben dit jaar opnieuw laten zien hoeveel creativiteit, lef en verbeeldingskracht er in hen schuilt. Op een echte daltonwijze hebben zij gewerkt vanuit thema's als de mens, welke (kunstopleiding) past mogelijk bij mij; waarbij zij niet alleen kunst maakten, maar ook leerden kijken, kiezen en betekenis geven. Het laatste thema, waarbij ze de curator van hun eigen expositie waren, dachten zij na over welke werken bij elkaar passen en welk verhaal zij willen vertellen aan de wereld.

Ze ontwikkelden een concept en werkten procesmatig. Door gewoon te doen en te delen, en daarna te reflecteren zijn er weer pareltjes ontstaan. Elk werk is persoonlijk, onderzoekend en eigenzinnig. Dit is een kleine selectie van alles wat er is gemaakt tijdens de verschillende thema's. We zijn trots op onze Dalton leerlingen. #

Spinoza20first - H.J.E. Wenckebachweg 44.

De berkensmalsnuit

Tekst en fotografie: **Ton Zijp**

M'n moeder vertelde me, het was een van de eerste mooie dagen van het jaar 2000, dat ik de toen nog zeer jonge berk een beetje af moest toppen. Ik meen me te herinneren dat ze zei dat de berk dan sneller hoog zou groeien. Een dergelijk argument in ieder geval.

Berkenmalsnuit op berk

Het was een milde winterdag en mijn moeder kwam voor het eerst in m'n nieuwe huis. Ik was voorlopig klaar met behangen, verven en inrichten. Ik was in een goed humeur, dus ik deed wat ze

zei. Ik boog de top naar me toe en knipte ongeveer een halve meter er vanaf.

Bladerdichtheid

Inmiddels, 26 jaar later, torent de berk boven de daken uit. Dat is drie etages hoog plus een zolder. Alleen 30 meter verderop in de rij achtertuinen in de Vrolijkstraat lijkt een andere berk die van mij af te troeven. Maar het is lastig meten als ik dat van anderen op het oog moet doen. De berk doet zijn werk goed: hij houdt de hitte van de zomer voor een groot deel tegen, ook al is een berk niet bepaald bekend

om zijn bladerdichtheid. Precies goed eigenlijk: hij laat genoeg licht door en in de groene schaduw van het gebladerte is het goed toeven.

Wie met wie?

Verder is het voor een groot deel van het jaar het onderkomen van een leger aan berkensmalsnuiten, wantsen van ongeveer een halve centimeter. Onhandige beestjes overigens, want bij het minste rukwindje kan je ze onderaan de boom aantreffen. Verstoort tussen de eerste bladeren van de maagdenpalm wanen ze zich veilig, soms wel met enkele tientallen, dicht tegen elkaar aangekropen. Misschien zijn ze dan al druk aan het overleggen wie het met wie gaat doen.

Elzensmalsnuit

Op een gegeven moment zullen ze toch weer de boom moeten beklimmen, want hun favoriete maaltijd berkenzaad (ze lusten ook elzenzaad, maar daar in de bijbehorende boom hebben ze concurrentie van de elzensmalsnuit) hangt voorlopig nog hoog; wachten tot de zaden uit zichzelf naar beneden komen kan de hongerdood betekenen. De berkensmalsnuit kan wel vliegen, maar wantsen staan niet bekend om hun goede vliegvaardigheid.

Berkenkielwants

Vlak nadat ik stopte met werken in 2019 ben ik bij gaan houden wat ik zoal tegenkwam in mijn tuin. De eerste wants

die zich voordeed was de berkenkielwants; zoals zijn naam al aangeeft ook al afhankelijk van mijn berk. Over de jaren heen heb ik de berkensmalsnuit het meest gesignaleerd. Het geeft misschien wel aan hoe belangrijk de aanwezigheid van de berk is voor het leven in en rondom mijn tuin.

Mijn paadje is zo breed als een tuintegel

Groen eiland

Een enkele keer kan ik mijn tuin vanuit de hoogte bezien. Er is af en toe wel eens iemand jarig hierboven en dan maak ik van de gelegenheid gebruik om vanaf een hogere etage de ons omringende tuinen te vergelijken met die van mij. Veel steen, in de vorm van tegels vooral, weinig groen buiten bomen en een enkele heg, waar mijn tuin slechts een enkel paadje heeft ter breedte van zo'n tuintegel. Zo is mijn tuin een groen eiland, waar een beestje maar beter goed (en lang) kan vliegen wil het nieuwe territoria onderzoeken op nieuwe soortgenoten. #

De wereld wakker schudden

Tekst: **Li Yao Hoekstra** | Fotografie: **Katrin Lindbäck**

Marit Törnqvist is al bijna 40 jaar illustrator en schrijver van kinderboeken. Haar volgende boek gaat over klimaatverandering. Daarvoor reisde ze naar Antarctica. Omdat kinderen meer met klimaatverandering geconfronteerd zullen worden dan haar generatie, schakelde ze de hulp in van een bovenbouwklas van de 5e Montessorischool Watergraafsmeer (5MW).

Voordat Marit afreisde, kwam ze eerst een aantal keer in de klas op bezoek. Een keer kwam er een filmploeg mee. Er werd namelijk ook een documentaire over de reis gemaakt, Frontlinie: Ticket naar Antarctica.

Marit: 'Ik vind het belangrijk te luisteren naar jullie ideeën, jullie vragen. Kinderen zijn vaak een stuk directer, eerlijker en soms ook scherper dan volwassenen. Daarbij ligt de Watergraafsmeer ook een paar meter onder de zeespiegel dus als het water hierheen komt, is jullie school niet echt veilig. Dat maakt het extra belangrijk voor deze klas om over klimaatverandering na te denken. In Nederland leven we zo lekker met elkaar dat we vergeten dat Antarctica aan het smelten is en dat de zeespiegel stijgt.

Hopelijk denken ouders die het boek voorlezen: dat mogen we echt niet vergeten, we moeten die klimaatverandering stoppen! Dat kan natuurlijk niet met één kinderboek. Maar hoe meer mensen wakker worden geschud, des te beter. Ook de documentaire die gemaakt is kan mensen wakker schudden.'

Spelen in de sneeuw

Hoewel het boek nog niet klaar is, wil Marit een meisje van ongeveer zeven op Antarctica laten komen. Dat wil daar in de sneeuw spelen. De wetenschappers vertellen haar wat ze daar aan het doen zijn en zo komt het verhaal over de opwarming en vervuiling langs. Daarvoor gebruikte Marit haar contact met de klas:

'Ik merkte dat de klas belangstelling had voor details en voor pinguïns. Dat zijn belangrijke dingen voor mij om te weten als ik een boek maak. Wat me opviel was dat ze Antarctica als een plek zagen waar je geweldig zou kunnen spelen, sneeuwballen gooien of sneeuwpoppen maken.' Het landschap tekenen wordt lastig: 'Het is daar zo wit. Ik heb daar al geëxperimenteerd met paarse schaduw en geel licht. Het is belangrijk om te laten zien dat de mens piepklein is en het landschap heel erg groot.'

Ijstijd

Antarctica fascineert Marit omdat het een van de weinige plekken op de wereld is zonder menselijke cultuur. Op Antarctica waren er strenge regels. Als ze pinguïns zag, mocht ze er niet naar

Marit bij de pinguïns op Antarctica

toe. Ze mocht wel rustig blijven zitten toen de pinguïns naar haar toe kwamen: 'Het leukste was dat ze naar me toe schoven op hun buik.'

'Elke honderste graad minder opwarming is winst'

Het spannendste was in het vliegtuigje zitten dat in een storm een dropping van een noodpakket moest doen, dat was eng want het voelde alsof het vlieg-

tuig door de lucht werd geslingerd. Het droppen van het noodpakket mislukte.' Marit heeft er veel geleerd: 'Het lijkt net alsof je in de ijstijd rondloopt. Mensen moeten begrijpen hoeveel ijs daar ligt. De zee is nu al warm. Het smelten is niet meer te stoppen. Maar het kan langzamer. Elke honderste graad minder is winst. Misschien wel tien jaar, honderd jaar winst. Dus niet denken 'het heeft geen zin wat ik doe', als iedereen iets kleins doet, hebben we een hele berg. Iedereen daar zei: stoppen met fossiele brandstoffen. Maar soms vergeet je dat er ook andere dingen zijn die we kunnen doen: minder consumeren.' #

Petite messe solennelle
Gioachino Rossini 1792-1868

Zondag 21 juni 2026 om 15:15 uur
Plantagekoor

Patricia Gonçalves sopraan David Cohen alt
Joeri de Mol tenor Florian Just bas

Rocus van den Heuvel piano
Erik Jan Eradus harmonium
Bert 't Hart dirigent

Toegang € 25 in de voorverkoop / € 30 aan de kassa.
www.plantagekoor.nl

Engelse Kerk Begijnhof Amsterdam

Voor een wandelaar valt er veel architectuur te genieten in Oost en de Watergraafsmeer. Denk daarbij aan leuke details, stijl, inpassing, materiaalgebruik, ritme en maat in de gevel.

Deze rubriek licht dat uit en laat ook meer weten over de ontwerper van het object. Naast al lang bestaande bouwwerken komen ook vernieuwing en toevoegingen aan de orde.

Amstelstation, monumentaal en functionalistisch

Tekst: Robert van Andel | Fotografie: Henk Pouw

De hal van het Amstelstation geeft reizigers overdag een plezierige ervaring door het licht dat van twee kanten overvloedig door de glazen zijwanden valt. Van buitenaf lijkt de hal een enorme doos, die overdag doorzichtig is en bij nacht oplicht. De hal droeg er toe bij dat het station in 2004 een rijksmonument werd.

In 1939 werd het Amstelstation officieel in gebruik gesteld door koningin Wilhelmina. Dit vormde meteen de feestelijke afronding van een uitgebreid project dat in de jaren dertig van de vorige eeuw uitgevoerd werd onder de naam 'Spoorwerken-Oost'. Deze werken hebben stadsdeel Oost een flink aantal karakteristieke stalen spoorviaducten opgeleverd in plaats van de eerdere spoorwegovergangen met vaak hinderlijk gesloten slagbomen. Twee nieuwe spoorstations, Amstel en Muiderpoort, vormden de vervanging van het Weesperpoortstation naar Utrecht en de halte Pontanusstraat aan het spoor naar Het Gooi.

Klezoor

Beide stations zijn overduidelijk in stijl verwant. Bouwmeesters waren H.G.J. Schelling van de Nederlandse Spoorwegen en J. Leupen van de Amsterdamse dienst Publieke Werken. De ontwerpen tonen de revolutie in architectuuropvattingen die tussen de wereldoorlogen doorbrak. 'Het nieuwe bouwen' en de 'moderne zakelijkheid' leidden tot een functionalistische insteek. Dat is te zien aan het ontwerp voor de monumentale hal van het Amstelstation, het Muiderpoortstation kreeg een kleinere uitvoering daarvan. Alle publieke functies werden in de hallen ondergebracht. Deze nieuwe stationsarchitectuur was heel anders dan de vertrouwde 19de-eeuwse stations met een langwerpige eclectisch gedecoreerde gevel en een centrale ingang. De materialen moesten ook modern zijn: lage gele baksteen (dikte 4 cm, kop 10 cm, strek 21cm), diep uitgekraabde metselvoegen, klezoor metselverband (strekken gestapeld in kwart-overlap) en stalen ramen met smalle kozijnen, sponningen en spijlen. De smalle stalen ramen aan de kiosken op perron 3 en 4 vallen ook op. Andere kenmerkende elementen uit die tijd zijn enkele ronde ramen en de uitwaaierende luifel boven de ingangen.

Toekomst, bestemming en dromedarissen

Ook de kunstwerken in de hal van het Amstelstation zijn karakteristiek voor de periode. Buiten aan de gesloten kopse kant van de hal is voor de natuurstenen gevelbekleding een bronzen beeld aangebracht van Theo van Reijn, dat de 'Toekomst van spoorwegen' verbeeldt. In de hal zijn indrukwekkende muurschilderingen van Peter Alma te bewonderen. Aan één zijde de evolutie van het rollend treinmateriaal door de tijd heen en daar tegenover afbeeldingen van iconische stedelijke bestemmingen die dankzij het spoor bereikt kunnen worden.

Een silhouet van drie dromedarissen siert al twintig jaar de spoordijk naar het Muiderpoortstation. Iris Le Rütte gaf haar briljante kunstwerk de titel 'Fata Morgana'. Het is een surrealistisch beeld op een toepasselijke locatie. Van meet af aan oogste de functionalistische architectuur van het Amstelstation lof. Ook nu bijna 90 jaar later blijkt die lof terecht. Slechts beperkte ingrepen waren nodig om het station aan te passen aan de groei in reizigersaantallen en de huidige intensiteit van trein-, tram-, bus- en zelfs ook van toegevoegd metroverkeer. Er is een rigoureuze opschoning geweest van vreemde en inmiddels door automatisering niet meer noodzakelijke elementen zodat de ruimtelijkheid van de hal volop te genieten is.

Polder- en treinniveau

Cornelis van Eesteren (1897-1988) was hoofd van de afdeling Stadsontwikkeling, Publieke Werken en als derde architect verbonden aan het Amstelstation. Hij initieerde als stedenbouwkundige de inpassing van het Amstelstation, de Berlagebrug, het Prins Bernhard verkeerscircuit en het Prinses Juliana stationsplein. In deze hoek van de Watergraafsmeer werden enorme hoeveelheden zand aangebracht bovenop het

polderniveau van vijf meter onder NAP. Al dit grondwerk is destijds uitgevoerd als werkverschaffingsproject. Voor het Amstelstation is praktisch gebruik gemaakt van de verschillende niveaus die ontstonden met de grondwerken van Van Eesteren en de spoorwerken-Oost. Eerst van polderniveau naar het Julianaplein, dan van plein- naar het ringdijkniveau waarop het spoor de eerste honderd jaar lag. Vervolgens nog hoger naar de perrons op het overwegvrije spoordijkniveau. Zo ontstonden voor verschillende verkeersstromen eigen niveaus met de hal en de voetgangerstraverse in één laag. Dit concept is recent nog verder uitgewerkt met een enorme fietsstalling op het niveau van het stationsplein onder het gebouw en een groot busstation op voetgangersniveau.

Spoorwerken-Oost

Waar nu aan de Wibautstraat de gebouwen van de Hogeschool voor Amsterdam staan, lag vanaf 1842 het Weesperpoortstation. Het was een kopstation voor treinen richting Het Gooi en Utrecht-Arnhem. De spoorlijn, het 'Rijnspoor', werd gekruist door enkele spoorwegovergangen. De bouw van het Amstelstation anderhalve kilometer zuidoostelijker waar de spoorlijn naar Utrecht juist over een randje Watergraafsmeer gaat, kon dit station en de hinderlijke spoorlijn overbodig maken. Ook moest er een spoordijk komen met spoorviaducten om de spoorlijn Utrecht-CS op straatniveau te vervangen. Deze liep vanaf 1889 in een boog buiten de eerste oostelijke stadsuitbreiding (zoals de Dapperbuurt) om. Voor latere stadsuitbreidingen (Transvaal, Watergraafsmeer) waren de spoorwegovergangen met slagbomen uiterst hinderlijk. Die bij de Linnaeusstraat was berucht. Het Muiderpoortstation werd gebouwd in de vork waar de spoordijken van Amstel naar Centraal en vanuit Het Gooi naar Centraal samenkwamen. De spoorlijn naar Het Gooi werd ook overwegvrij op een dijk geplaatst, evenals het enorme rangeerterrein Watergraafsmeer met tegenwoordig Station Science Park.

Muiderpoortstation

Ondanks de architectonische overeenkomsten is de glorie die het Amstelstation uitstraalt niet bij het Muiderpoortstation aanwezig. De bijzondere ligging

Lees meer over de architectuur in Amsterdam-Oost op oost-online.nl

tussen de tanden van de vork van twee spoordijken heeft in de oorspronkelijke opzet de unieke situering van de stationshal met uitwaaiende luifel aan het Oostspoorplein bepaald. Het concept, een stationshal vanwaar de perrons bereikt worden, is hier echter verlaten. Inmiddels worden de perrons direct bereikt via de poortjes en een trap vanaf straatniveau onder de stalen spoorviaducten uit de tijd van Spoorwerken-Oost. Feitelijk zijn er nu twee Muiderpoortstations, ieder aan een eigen spoorlijn. Het vinden van een nieuwe publieke functie voor de hal/ingang met luifel is een uitdaging.

Wat wordt er van de hal van het Muiderpoortstation?

De monumentale seinhuistoren van het Muiderpoortstation/Rijnspoorplein steekt hoog boven het complex uit, maar wordt niet meer bemand. Welke student zou hier niet willen wonen? Aan de Oosterspoorplein staan enkele woonhuizen helemaal in stijl met het complex. Deze waren ooit bedoeld voor spoorwegbeambten.

Vertrekhal

De geschiedenis van het Muiderpoortstation tijdens de bezetting is onverdraaglijk schrijnend. Van hier werden Joodse burens op transport gesteld naar vernietigingskampen. De stationshal wordt niet meer gebruikt, maar de borden achter de afgesloten glazen gevel herinneren eraan. Deze verschrikking wordt ook gemarkeerd in het plantsoen van het Oostspoorplein door een gedicht en drie bankjes. Daarbij Flowers van Karel Appel.

Architect J. Leupen was tevens de ontwerper van de aula op de Nieuwe Oosterbegraafplaats. De zadeldaken van de Amstelstationshal, van de Muiderpoortstationshal en ook van de veel kleinere hal van de aula maken ieder een heel wijde hoek in de nok waardoor dakdelen opvallend vlak liggen. Mijn echtgenote maakte het grapje "De hal van de aula is ook gebouwd als vertrekhal". #

Tetteret... Ik ben een echte Rembrandt

Tekst: Annette Douwes | Fotografie: Frank Schoevaart

Oostpoortbewoner en kunstenaar Angela Teunissen schreef een bijzonder, kleurrijk kinderboek over Rembrandt en de olifant Hansken. In 1637 zag de beroemde schilder Rembrandt van Rijn op de Botermarkt, nu Rembrandtplein, een exotische rariteit: een olifant genaamd Hansken. Zoiets was nog nooit vertoond en hij maakte er een tekening van.

Angela Teunissen

Hansken was afkomstig uit Ceylon, het huidige Sri Lanka. Daar leefden vele olifanten die werden - en worden nog steeds - ingezet als last- en krachtdieren en bij tempelceremonies. Rembrandts olifant raakte bij Angela Teunissen een snaar. In *Tetteret... Ik ben een echte Rembrandt*, wekt zij Hansken weer tot leven. Zij laat hem vertellen over het veelbewogen leven van Rembrandt als schilder en etser, zijn liefdes en zijn kinderen, zijn triomfen en mislukkingen. Natuurlijk komen

Rembrandts fameuze schilderijen zoals *De Nachtwacht*, *Marten en Oopjen* en zijn zelfportretten aan bod.

Puzzels en humor

Hansken heeft veel fantasie en zo ontstaat een kleurrijk mozaïek van waarheid en verbeelding, avontuur en ontdekking, met puzzels en humor. Fictieve personages als *Merci* en *Beaucoup* beleven een spannend avontuur in het Louvre, *Dora* en *Jan* verstoren de bruiloft van *Oopjen* en *Marten*. Tevens

onderwijst Angela ons over procedés als etsen en verf maken.

Om beter tot de kern van Rembrandt en zijn werk door te kunnen dringen, deed zij vrijwilligerswerk in het Rembrandthuis en uitvoerig bronnenonderzoek in de bibliotheek van het Rijksmuseum.

Glasblazen

Angela Teunissen begon als beeldhouwster in steen (graniet, zwart marmer en albast). Later is zij gaan glasblazen en glas en steen gaan combineren. Het tere

glas blijkt in staat een zwaar stuk steen te dragen! Voor het project 'Sieraad van de mens' heeft zij mensen gevraagd naar hun beste karaktereigenschap. Deze heeft zij omgezet in een uniek kunstwerk van glas, bladzilver en staal. In Nederland en Spanje heeft zij ettelijke tentoonstellingen gehad en veel erkenning gekregen.

Perspectief van olifant

Nu zij 67 is, is beeldhouwen en glasblazen te zwaar en laat zij het exposeren over aan de jongere generatie. Kunstenaar is echter niet alleen wat je doet, maar vooral ook wie je bent! Haar creativiteit, eigenzinnigheid en originaliteit blijven stromen. Ze schreef altijd al gedichten en korte verhalen bij haar werk. Schrijven vanuit het perspectief van olifant Hansken werd haar nieuwste creatie. Dat deed zij met verve en met prachtige illustraties, zowel van eigen hand als van de Grote Meester. *Tetteret... Ik ben een echte Rembrandt* is door haarzelf vormgegeven en uitgegeven in eigen beheer. Het is een meeslepend, leerzaam en kleurrijk boek geworden voor kinderen van zes tot honderdzes.

Inspireren

Angela is maatschappelijk betrokken. Zij heeft 40 boeken geschonken aan het Jeugdeducatiefonds om meer kinderen tot lezen en kunstzinnigheid te inspireren. Onlangs heeft Angela 20 kunstwerken cadeau gedaan aan statushouders in Diemen, die daar enorm door geroerd waren.

Angela treedt niet graag naar buiten: 'Laat mij maar mijn gang gaan en mijn werk maken'. Ik kijk uit naar haar volgende project! #

Het boek is voor € 28,00 te koop bij de Linnaeus Boekhandel, de winkel van het Rembrandthuis of door een mail te sturen naar: angela-teunissen@me.com

Passie voor taal

Tekst: Wendy Danser | Fotografie: Eddy Ellert en Ellen Stoop

'Het geheim van de verborgen foto's' is het tiende boek van kinderboekenschrijver en buurtgenoot Ellen Stoop. Ellen deelt haar liefde voor taal graag met kinderen en volwassenen. Ze is Schoolschrijver, geeft cursussen en workshops in creatief schrijven en organiseert maandelijks een schrijfcafé in proeflokaal Poesiat & Kater.

Ellen groeide op bij bos en duinen en woont sinds haar studententijd in Amsterdam. Ze zou Amsterdam-Oost niet willen missen, maar houdt ook erg van de natuur. Ze gaat veel naar buiten: de stad uit, of naar haar tuin op het volkstuinenpark Amstelglorie. Op die plek organiseert ze ook met enige regelmatig schrijfwerkshops. Daar maakt ze deel uit van een groep vrijwilligers die betrokken is bij de Wolkerstuin, het voormalige tuinhuis van Jan en Karina Wolkers, waar gastschrijvers een periode ongestoord kunnen werken.

Schrijfcafé

In het najaar van 2022 startte Ellen met het Schrijfcafé in proeflokaal Poesiat & Kater aan de Polderweg in Amsterdam-Oost. In het schrijfcafé worden deelnemers aan de hand van inspire-

rende schrijfp opdrachten en thema's uitgedaagd om woorden te vinden voor gevoelens, beelden en herinneringen. Tijdens de cursussen verrassen cursisten niet alleen zichzelf. Ook Ellen is elke keer weer onder de indruk van de verhalen die cursisten schrijven. Ellen: 'Het maakt niet uit wat het thema is; burens, de taal van regen, gesprek in de Blokker, opruimen, kleding of zondag. Bij iedereen komen herinneringen en beelden naar boven die leiden tot mooie verhalen of gedichten. En wat de opdracht ook is, iedereen heeft een ander verhaal, een andere invalshoek, een andere achtergrond. En dat maakt het voorleesronde - voor wie wil - ook altijd zo inspirerend.'

De datums van de Schrijfcafés en de wijze van aanmelden zijn te vinden op Ellens website.

Reacties cursisten

'Wat heerlijk, dat schrijven. Er is veel gebeurd in mijn hoofd' - **Brenda**
'Bijzonder hoe Ellen de luikjes in mijn hoofd weet te openen' - **Simone**
'Ik zit hier altijd lekker ontspannen te schrijven' - **Ben**
'Via korte verhalen kun je ook indrukken achterlaten' - **Nada**

Boeken

Ellens eerste kinderboek 'Jade bijna elf' verscheen in 2009. Haar tiende boek 'Het geheim van de verborgen foto's' is

Schrijfcafé

het eerste boek dat ze vanuit een jongen schreef.

Het boek gaat over twee neven, Lasse woont in het bos, en Steef, die komt logeren, groeit op in de stad. Ze zijn heel verschillend en zijn allebei liever alleen, maar ze moeten een klein kamertje delen. Na een ruzie doorzoekt Lasse stiekem de spullen van Steef en vindt iets wat zijn leven verandert. Steef heeft een geheim, een groot geheim dat met Lasse te maken heeft. 'Het geheim van de verborgen foto's' is een spannende jeugdroman voor kinderen vanaf ongeveer 8 jaar en maakt deel uit van de 'Geheim-serie'. #

www.ellenstoop.nl

Kapper luistert 43 jaar

Tekst: Jaap Stam | Fotografie: Frank Schoevaart

Zijn kapperszaak in de Helmholtzstraat had hij ingericht als een kijkdoos. Dit voorjaar ging Hugo de Vries met pensioen. 'Beetje gekkigheid, daar houd ik wel van.'

Nee, de Hugo de Vrieslaan, nog geen kilometer verderop, is niet naar hem vernoemd, al had zijn clientèle hem dat van harte gegund. Deze Hugo de Vries is kapper en heeft 43 jaar geknipt in de Helmholtzstraat, waarvan de laatste 23 jaar in een pijpenla van 22 vierkante meter tussen de apotheek en de rugpoli. Dit voorjaar is hij met pensioen gegaan.

De Vries (67) had een trouwe klantenkring. Van meerdere klanten knipte hij de zonen en kleinzonen. 'Soms kwamen ze met z'n drieën. Hartstikke leuk.' Met de Watergraafsmeer ('een gemoeidelijk dorp') zag De Vries zijn clientèle verjongen. Klanten werden mondiger, wisten wat ze wilden, maar de wensen waren vooral doorsnee. Extreme kapsels als hanenkammen heeft hij nooit onderhanden gehad, 'daar is het de buurt en de zaak niet naar'. Zelf heeft De Vries ooit een Haags matje tot over zijn schouders gehad. Hij deed er ook nog een permanentje in.

Klanten die (veel) te laat kwamen of helemaal niet kwamen opdagen en een nieuwe afspraak wilden maken konden op veel begrip rekenen. Dan offerde De Vries zijn lunch op. 'Uitgangspunt

Hugo de Vries knipt een van zijn laatste klanten

was dat ze tevreden naar huis gingen.' Een enkele keer is dat niet gelukt. Met afgrijzen denkt hij aan de keer dat hij uitschoot met zijn tondeuse en een hap haar per ongeluk meenam. 'Dat was niet meer te redden. Het enige dat ik kon doen was kaal scheren. Verschrikkelijk.'

Ajax was een dankbaar gespreksonderwerp. 'Mensen hebben altijd wel wat te zeiken over Ajax. Erg grappig.' De enkele Feyenoorder die hij in zijn stoel had mocht hij graag een beetje sarren. Vakanties kwamen ook vaak aan bod. 'En soms privé dingetjes. Mondje dicht,

die hield ik voor me.' Politiek meed De Vries. 'Dat geeft alleen maar rottigheid.' De Vries bood een luisterend oor en was eerlijk. 'Niet pleasen om maar iets te zeggen, daar prikken ze snel doorheen.' De Vries is een gevatte Amsterdammer, geboren in de Pijp. Tegen een klant: 'Hoe wil je het hebben?' Klant: 'Jij bent kapper.' De Vries: 'Tja, ik doe ook maar wat.' En tegen een jongen wiens haar hij met wax en enige moeite in de gevraagde vorm had gemodelleerd: 'Ik zou maar rechttop slapen.'

De kapperszaak is een lust voor het oog. Aan de muur een reuzenfoto van New York met de Twin Towers in aanbouw, elpees en foto's van Frank Sinatra, Marilyn Monroe, James Dean en Elvis Presley. Bolhoeden als lampenkap, twee bioscoopstoelen uit de huisbioscoop van Jan Smit ('Dat zei de verkoper') en snuisterijen als een waterpompje met balletje, oude scheermessen die je op een wetsteen moet slijpen en een antieke Duitse gokkast. 'Beetje gekkigheid, daar houd ik wel van.'

Zijn opvolger, Badir Jasim (41), heeft de inrichting goeddeels intact gelaten. Buiten verraden een bescheiden lichtreclame en een nieuw banier op de stoep dat er een nieuwe eigenaar is. Jasim, een in Duitsland geboren Irakees met een stevig gewaxte, gitzwarte kuif, knipt twintig jaar, waarvan de laatste acht jaar in een kapperszaak aan de Kinkerstraat. Hij voelt zich al thuis in de Watergraafsmeer, het meest moet hij wennen aan de vele klanten die Kees heten. #

Karel Appel was hier

Tekst: John Prop | Fotografie: Frank Schoevaart

'Ik rotzooi maar wat aan' is de bekendste uitspraak van Karel Appel, die net als Johan Crujff en Gerard Reve behoort tot onze beroemdste buurtgenoten. Op 3 mei jongstleden was het precies twintig jaar geleden dat de Cobra-kunstenaar overleed. Voor wie hem nog niet kent, hier een korte introductie.

Karel Appel kwam op 25 april 1921 ter wereld in de Dapperstraat. Vader Jan dreef daar een kapperszaak en zag zijn zoon als ideale opvolger. Maar het kunstenaarschap lonkte en Karel ging zich in tekenen en schilderen bekwamen aan de Rijksakademie in de Sarphatistraat. Na de oorlog sloot hij zich aan bij verschillende kunstenaarsgroepen, maar hoewel zeer getalenteerd bleef succes voor zijn rauwe, door emotie gedreven werk aanvankelijk beperkt. Dat veranderde nadat hij met enkele Deense, Franse en Nederlandse geestverwanten de Cobra-groep oprichtte.

Cobra was een idealistische beweging met linkse denkbeelden, gericht op het maken van 'kunst voor het volk'. Echter, de wild-expressionistische resultaten werden door de doelgroep lacherig of zelfs woedend onthaald. Dat de kunstenaars zich lieten inspireren door tekeningen van kinderen en mensen met een verstandelijke beperking hielp niet mee. Een grote Cobra-overzichtsexpositie in het Stedelijk Museum in 1949 liep uit op een fikse rel.

Schildersbeest

Nadat de groep in 1951 werd opgeheven ging Karel Appel 'solo' verder, hetgeen resulteerde in een enorme hoeveelheid schilderijen, tekeningen, wandschilderingen en sculpturen, die laatste vaak op basis van gevonden voorwerpen. Appels kunst wordt veelal gekenmerkt door heldere kleurvlakken,

'Flowers' van Karel Appel, bij het Muiderpoortstation

harde lijnen, suggesties van monden en ogen of fantasiedieren, ergens tussen

abstract en figuratief, en getuigt van veel levenslust. De kunstenaar wist

zijn reputatie van woest schildersbeest goed uit te venten ('Ik smijt de verf er met kwasten en plamuurmessen en blote handen tegenaan, ik gooi d'r soms hele potten tegelijk op') en werd er wereldberoemd mee. Appel bleef tot op hoge leeftijd productief.

Flowers

Op het Oosterspoorplein bij het Muiderpoortstation staat *Flowers*, een manshoge bronzen sculptuur bestaande uit een sokkel en afgietsels van houten balken en ronde ploegmessen. Het geheel verbeeldt één staande en drie liggende bloemen, achtergelaten en uitgedroogd, als een monument voor de vergankelijkheid van het bestaan. Appel maakte het in 1991 in zijn atelier in Toscane: nadat het op meerdere plekken was getoond kocht het stadsdeel het aan en 'opende' het in 2001. De kunstenaar was blij met de definitieve locatie, zo vlak bij zijn ouderlijk huis.

Karel Appelhuis

Het voormalige woonhuis van de familie Appel, aan de Dapperstraat 7, wordt sinds enkele jaren door de Rijksakademie bestierd als tijdelijk residency-adres voor buitenlandse kunststudenten. Naast de voorkeur prijkt een kleine bronzen sculptuur met daarop de tekst: 'Karel Appel was hier'.

De collectie van het Stedelijk Museum bevat veel werk van Appel. Twee van zijn wandschilderingen uit de vijftiger jaren zijn daar permanent te zien, waaronder een ingetogen voorstelling met 'vragende kinderen' op de muren van het voormalige personeelsbarretje (waar het personeel toentertijd bepaald niet blij mee was.) Uiteraard heeft ook het Amstelveense Museum Cobra veel in huis. *Flowers* en het Karel Appelhuis zijn de enige 'sporen' van Appel in Amsterdam-Oost. #

In Memoriam Saar Boerlage

Tekst: Jaap Stam | Fotografie: Frank Schoevaart

Opgegroeid in een socialistisch en antimilitaristisch nest dat in de oorlog onderduikers opnam, was Saar Boerlage een geboren activist. Een leven lang heeft ze actie gevoerd. Als middelbaar scholier deed ze al mee aan een staking tegen het koloniale geweld in het voormalig Nederlands-Indië. Boerlage overleed dinsdag 17 maart, zes dagen voor haar 94ste verjaardag.

Voor GroenLinks zat Boerlage in de stadsdeelraad Oost en later sprak ze veelvuldig in bij de stadsdeelcommissie. De bebouwing van het Science Park, de komst van een hotel, de kap van een boom, bij elke verandering waar ze het niet mee eens was stond ze vooraan om verzet aan te tekenen. Landelijke bekendheid verwierf Boerlage in de jaren tachtig toen Amsterdam onder aanvoering van burgemeester Van Thijn de Olympische Spelen van 1992 probeerde binnen te hengelen. Mede dankzij haar werd dat een fiasco.

Ouderen

Vooral voor ouderen heeft ze veel betekend, zegt Tunny Jongejan-Maat,

oud-voorzitter van de Ouderen Advies Raad afdeling Oost, waarvan Boerlage een spraakmakend lid was. Ze verzorgde de rubriek van de raad in Dwars. Jongejan-Maat: 'Toen een VVD-wethouder de verordening voor ouderenadvies introk verdween de ene na de andere afdeling. Dat de afdeling Oost nog bestaat is te danken aan Saar.'

Wonen

Boerlage streed voor toegankelijk en betaalbaar wonen voor ouderen. Een van haar laatste wapenfeiten was de verplaatsing van de halte van bus 37 bij de Akropolisstoren op het Zeeburgerei-

'Met meer Saar Boerlages was links niet zo ingedut' aldus Tunny Jongejan-Maat van de OuderenAdviesRaad.

land, het appartementencomplex voor ouderen, waarvan Boerlage een van de initiatiefnemers was. Jongejan-Maat: 'De bushalte is nu op een veiliger plek. Het zou mooi zijn als die naar haar wordt vernoemd.'

Referendum GVB

Boerlage, immer gekleed in slobbertrui en dito broek, was veel meer dan wonen en Oost. Ze streed voor een basisinkomen en voerde actie tegen armoede, de sloop van het Binnengasthuisterrein, de verbreding van de A9, het Structuurplan Amsterdam en tegen Geert Wilders. Haar grootste succes was het door haar afgedwongen en gewonnen referendum tegen de verzelfstandiging van het GVB in 2002. Ze was partijvoorzitter van de Pacifistisch Socialistische Partij en gemeenteraadslid voor die partij, GroenLinks en als onafhankelijke.

Gebalde vuist

'Saar was zo stellig als maar kan, een dialoog en ergens in het midden uitkomen was onmogelijk', zegt een voormalig lid van de stadsdeelraad Oost. 'Ze was niet makkelijk, maar je hebt ze nodig. Met meer Saar Boerlages was links niet zo ingedut.' Aan het slot van de uitvaartplechtigheid zongen haar vrienden De Internationale. Uit volle borst, sommigen met gebalde vuist. Een mooier eerbetoon had Boerlage zich niet kunnen wensen. #

#Dwars Zittertjes

Heeft u zelf ook iets dat u dwars zit? In deze rubriek kunt u een ergernis uit uw dagelijkse leven kwijt. Mail uw ongenoegen (max 150 woorden) naar: dwarskrant@gmail.com Vermeld altijd uw volledige naam en leeftijd. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten.

Dit zit me DWARS

Amsterdam heeft een knijterlinks bestuur. Daar merk je niet altijd wat van, maar soms weer wel. Bijvoorbeeld meer aandacht voor groen in de stad. Maar ook minder parkeerplaatsen, hogere parkeertarieven, minder parkeervergunningen voor je personeel en bijna overal 30 kilometer op de openbare weg. Daar heeft de meerderheid van de Amsterdammers zelf voor gekozen. Mij hoor je dan ook niet klagen. Des te verbazingwekkender is het dat het plantsoen aan het einde van het Oetewalpad onder de stalen platen is verdwenen. Daar parkeren de werklui voor het werk aan de Linnaeusstraat hun auto's. Bus- en tramhalte voor de deur, treinstation om de hoek. Kost ze niks en wie mag straks het herstel van het plantsoen betalen? Snapt u het nog? #

Kees 69 jaar

Tussenmensen

Tekst: Winnie van Heesch | Fotografie: Cor Leiwakabessij

Dit voorjaar is het Krugerplein kloppend hart voor mensen die zich tussen gemeenschappen bewegen. Het programma "Stuck in the Middle?" van Moving Arts Project (MAP) zet deze *tussenmensen* in het licht met theater, muziek en een beeldenpark. Ook Nagla Elsayed staat als sculptuur op háár plein.

Wie in Oost woont moet moeite doen om Nagla nooit te ontmoeten. Je kunt haar tegenkomen in de catering van een buurt-iftar. Als DJ in Tugela85 of Genieten, waar ze met haar wereldplaylist iedereen de dansvloer op krijgt. In Boost, waar ze fietsles geeft aan nieuwkomers. Bij de kookles voor tienermeiden in Dynamo Kraaipan, met Egyptische vrouwen in het Oosterparkhuis. En buiten, op het Krugerplein, in Karima's Caravan. Nagla: "Ik wil elke dag iets anders doen. Binnen, buiten, met kinderen, vrouwen, mannen, families." Ze doet het fulltime en onbetaald, maar ze leeft ervan. 'Mensen van verschillende afkomst bij elkaar brengen, met muziek en lekker eten. Het maakt me blij en ik voel dat ik hier echt iets voor mensen kan betekenen.'

Ze kreeg het thuis in Egypte al mee. Op school en in haar buurt stond ze al jong bekend als organisator van sociale activiteiten. Haar vader was haar voorbeeld: "Hij was mijn held. Hij was een vertrouwenspersoon, iemand naar wie mensen toe kwamen met hun problemen. Hij was blij als iedereen blij was. Hij kon ook heel mooi zingen, en bracht mensen thuis bij elkaar om samen muziek te maken." Nagla's moeder overleed jong, daardoor zorgde zij al als tiener samen met haar vader voor haar jongere broertjes en zusje. 'Scholen uitzoeken, koken, we hebben dat allemaal samen gedaan. Het was een zware taak, maar het heeft me ook veel zelfvertrouwen gegeven.' Met die bagage uit haar jeugd kwam ze in 2000 voor het huwelijk naar Nederland. Dat was in het begin niet

gemakkelijk. 'Het eerste jaar hier was vreselijk. Ik sprak de taal niet, had geen contacten, helemaal niets te doen. Daarom begrijp ik nieuwkomers zo goed'. Tijdens de fietsles voelde ze voor het eerst vrijheid en mogelijkheden. Ze begon zelf fietslessen te geven en

'Ik voel dat ik wat kan betekenen voor mensen'

dat doet ze nog steeds. 'Het gaat over zoveel meer dan leren fietsen.' Ze herinnert zich een vrouw die na haar fietsexamen moest huilen. 'Ze zei: 'mijn man dacht dat ik niks kon. Maar kijk nu.' Het heeft haar leven veranderd. Ze heeft een opleiding gedaan en werkt. En met de bakfiets kan ze haar kinderen op tijd van school naar zwembles brengen.'

Nagla heeft zelf ook *tussenmensen* op haar pad ontmoet. Rinie van Dynamo, inmiddels met pensioen, stimuleerde haar ooit om beter Nederlands te leren. "Ze zei: 'Nagla, met de paar woorden die je spreekt breng je al een heel gezellige sfeer. Als je nog meer woorden leert gaat dat nóg beter. Mijn eerste interview voor een krant was samen met haar.'" En later de mensen van MAP. "Ze zijn als familie. Altijd bezig met wat er nodig is in de buurt, altijd vol ideeën." Voor MAP is Nagla de vrijwilligerscoördinator van Karima's Caravan. Ze krijgt er ruimte voor haar eigen ideeën en talenten. En dat is wat ze ook anderen wil meegeven: 'Je hebt altijd ruimte, altijd een plek.' #

Wijkagent terug bij zijn roots

Tekst: Carolien Gevers | Fotografie: Frank Schoevaart

Ooit begon Vincent Visbeek zijn politieloopbaan aan de Linnaeusstraat. Bij politiebureau Balistraat is het zaadje geplant voor zijn werk als wijkagent. Toen volgde de Willemsparkbuurt. Tot hij terugverlangde naar Oost.

Vincent Visbeek: 'Gelukkig zijn er nog genoeg mooie dingen, zoals het Suriname Museum

Hij groeide op in de Fraunhoferstraat, ging naar de Hogewegschool en was korfballer in de Wethouder Verheijhal. Nu is Vincent (49) sinds een jaar wijkagent van de Dapperbuurt, terug bij zijn roots. "Ik ben weer thuis in Oost met al zijn overlast en sociale problematiek." Wandelend naar de Dappermarkt illustreert Vincent meteen zijn kracht als een voor hem bekende bewoner zijn beklag doet over de 'gestoorde' buurman, die weer een melding over hem heeft gedaan bij de woningbouwcorporatie. Vincent, meelevend: "Ja ik ken hem, wat vervelend toch. Ik zal Ymere bellen en ik raad jou aan een tegenmelding te doen." Even later bij Post Oost op de Wijtenbachstraat bedanken twee balie-medewerkers van het Dynamo buurtteam Vincent voor zijn behulpzame tips over hun eigen veiligheid. Vincent: "Zij maken veel mee. Er komen daar regelmatig verwarde en agressieve mensen binnen en op vrijdagen zit er iemand alleen. We helpen elkaar, want zij zijn weer een belangrijke informatiebron voor mij." Vandaag is het rustig.

Standehoudingen

We lopen verder naar de Dappermarkt en Vincent refereert aan de brand van de Muiderkerk in 1989 waar hij als jonge jongen ademloos bij stond te kijken. Dan lopen we binnen bij het pand van de marktmanagers. Vincent: "Zij hebben het beheer over alle 24 markten in Amsterdam. Ik ga altijd even bij ze langs." Vandaag geen meldingen van overlast of vechtpartijtjes. Vincent: "De markt is mijn favoriete plek, maar helaas wordt deze al een tijd minder

bezocht dan vroeger. De ondernemers hebben teveel last van alle online concurrenten, waar de jongere generatie liever zaken mee doet." Ondertussen telkens kletsjes en grapjes met begroetende marktkraamondernemers, maar ook 'staandhoudingen' van sjezende fietsers en scooterrijders. Vincent spreekt hen stevig toe maar toont ook begrip voor het gedoe van omrijden via de Pontanusstraat vanwege wegwerkzaamheden. "Ik weet ook als motoragent hoe lastig al die omleggingen zijn. Weet je dat ik hier zelfs soms motorrijders moet staande houden? Het is ook nog eens echt gevaarlijk."

Opgeschrikt

We lopen door naar de Zeeburgerdijk. Vincent vertelt dat zijn wijk misschien zal worden gedeeld met nog een wijkagent, vanwege de hoeveelheid meldingen over verwarde mensen, agressie en overlast in zijn buurt. "Ook had ik veel van doen met jeugdzorgopvanghuis de Boomerang. Misschien las je het in de krant. We kregen meldingen over grote frauduleuze praktijken waar de zorg voor de jeugd de dupe van werd. Er heeft daar ook een schietincident plaatsgevonden. Ik heb samen met andere partners de gemeente wakker geschud. Helaas moet het pand worden opgedoekt. Kijk daar, het recent geopende mooie Surinamemuseum. Ik surveilleerde bij de opening toen ons koninklijk paar daar kwam. Gelukkig zijn er nog genoeg mooie dingen." Opeens worden we opgeschrikt door twee politiemotoren in grote vaart met zwaailicht en sirene. Iedereen loopt uit tot Vincent droog opmerkt dat dit een

verplichte toets was. "De meeste mensen weten niet dat je moet leren rijden met zwaailicht en sirene om nog sneller op de plek van bestemming te komen. Het gaat vooral om nog meer anticiperen omdat het verkeer ook weer op ons reageert. Ik moet binnenkort ook op herhaling."

Burenlunch

Verderop maakt Vincent een praatje in het Engels met een twintiger op een bankje. De jongen woont in een recent geopend opvanghuis voor statusloze jongvolwassenen. We lopen er binnen en treffen drie energiek uitziende begeleiders. Even later aan de koffie hoort Vincent dat er weer daklozen zijn binnengedrongen om te slapen. "Je kan ons altijd bellen hè! Maar hoe is het contact nu met alle burens? Zou het een idee zijn om meer verbinding met de buurt te maken en bijvoorbeeld een burenlunch te organiseren en dat jullie jongeren meehelpen met lekkere hapjes maken?" Iedereen is enthousiast. "Dan ben jij de eerste die wordt uitgenodigd," wordt er geroepen. Vincent: "Afgesproken." Hij lachte en we steken over naar de Roomtuintjes.

Hotspot

Vincent: "Dit stukje wijk geeft me regelmatig kopzorgen. Zie je al die afvalplekken met gedumpte troep en viezigheid? Natuurlijk vinden de meeste buurtbewoners dit ook vreselijk, met allerlei burenruzies tot gevolg. Er is ook veel sociale problematiek hier. Ik ben bezig vanuit de buurt meer te doen met samen schoonhouden." Bij een ingesloten plantsoentje hoort Dwars dat dit een

hotspot voor dealers en hangjongeren is. "Het is ook logisch, want dit ligt zo verscholen. Maar 's avonds brandt er licht en het heeft onze aandacht. Ik doe hierin ook veel samen met mijn collega's die op het dossier van de ondermijning zitten. Ik moet nu nog even doorlopen om een afgifte te doen aan iemand die een gebiedsverbod van de burgemeester moet krijgen. Het gaat om een zaak waarbij in een ander stadsdeel een aantal weken terug een groep jongeren met explosieven een brand heeft veroorzaakt. Een gebiedsverbod moet persoonlijk worden aangereikt en goed worden toegelicht."

Medicatie per injectie

Hierna lopen we door naar Mentrum waar de politie veel mee samenwerkt. Bij hun pand tegenover de brandweer, hoort Dwars in welke rol. Vincent: "Voor ons als politie is het erg merkbaar dat de GGZ tegenwoordig veel minder klinische opnames doet. Vroeger woonden ernstig verwarde of agressieve mensen een tijd in de kliniek en werden daar dan met medicatie en therapie behandeld. Door de bezuinigingen woont deze groep nu thuis met een sociaal psychiatrisch verpleegkundige die hen een paar keer per week een uurtje opzoekt. Hun medicatie krijgen ze eens in de maand. Dan moeten ze bij de instelling komen om hun medicatie per injectie te krijgen ingespoten. Enfin, dat gaat bij deze instabiele mensen vaak mis. Regelmatig lukt het een aantal niet ter plekke te komen en dat merken wij dan meteen op straat; ze lopen dan weer verward rond en bezorgen overlast zonder het zelf door te hebben. Bij zulke meldingen deel ik, als wijkagent, dan zo snel mogelijk de personalia bij het Meldpunt Zorg en Overlast van de gemeente. Deze doet vervolgens bij alle zorgpartners een regiecheck om te zien bij wie de betrokkene in zorg is. Dat is ook nodig want we hebben wel meegemaakt dat de ontregeling leidde tot brandstichting met ook nog eens gevaar voor ongelukken bij de burens. Soms moet ik zelfs na lang zoek zo snel mogelijk hun behandelaar bellen zodat alsnog de injectie gegeven kan worden."

Met plezier

Vincent kan nog veel meer vertellen, maar de klok tikt door. "Denk niet dat ik ooit ontmoedigd raak. Ik houd erg van mijn werk en ga altijd met plezier de wijk in en krijg ook veel dankbaarheid en gezelligheid terug. Dat geldt trouwens ook voor mijn neventaak, het begeleiden van demonstraties in de stad. Ooit als ik echt oud ben, (knip-oogt), word ik misschien nog Officier van Dienst. Maar wie dan leeft, die dan zorgt. Ik vond het heel gezellig je mijn wijk te laten zien." #

Meer lezen?

oost-online.nl

Alles wat je wilt weten over Oost

Tekst: Ellen Ros | Illustratie: John Prop

Zoek je in de buurt een leuk restaurant, wil je weten waarom een winkel is verdwenen, zijn er goede cursussen of wil je gewoon een mooi verhaal lezen over je buurt? Op oost-online vind je het actuele nieuws en allerlei leuke achtergrondartikelen.

Stan Polman, de bedenker en hoofdredacteur van dit digitale platform, zit vanmiddag tegenover me. Deze ochtend heeft hij er al zeker vier werkuren op zitten. Er komen elke dag veel mailtjes binnen. Stan selecteert persberichten, maakt artikelen of zet nieuws uit naar een van de vrijwillige medewerkers. Zij maken interviews, schrijven en fotograferen. Vandaag komen er zeker zes nieuwe artikelen op de website.

Pionier op internet

Hij was communicatiemedewerker bij een bank, kwam in aanraking met internet en bedacht, zo'n 25 jaar geleden, dat het ook wel aardig zou zijn om voor zijn buurt, de Watergraafsmeer, een website te maken. Polman: "Toen we begonnen, hadden we nog nauwelijks bezoekers. Mensen waren nog niet vertrouwd met dit nieuwe medium. De website combineerde aardig met mijn inzet als stadsdeelraadslid voor de partij Meerbelangen. Later is dat directe verband met de politiek losgelaten." Toen in 2010 de stadsdelen werden samengevoegd tot stadsdeel Oost, ging de website verder als oost-online. Steeds met vrijwilligers, zonder reclame(inkomsten) en toen zonder subsidie. "Ik betaalde alles uit eigen zak, het was een uit de hand gelopen hobby. Ik wilde per se geen reclame, dat vind ik enorm storend voor het leesgenot".

Stijgende bezoekersaantallen

Inmiddels kunnen Amsterdammers oost-online goed vinden. "Dit jaar hadden we meer dan 200.000 bezoeken van waarschijnlijk ongeveer 95.000 individuele bezoekers. Er is ook een nieuwsbrief met nu 4500 vaste gebruikers. Wat begon in de Watergraafsmeer, breidde zich uit naar stadsdeel Oost maar ook Centrum-oost. We bedienen in feite het gebied tussen de Amstel en het IJ.

Klik meteen door naar oost-online

En daar gebeurt veel!

Ook de organisatie is veranderd. Het is nu een stichting met een bestuur. Naast inkomsten uit donaties heeft oost-online ook een subsidie gekregen uit het Fonds Buurtmedia: "We moeten dringend onze website vernieuwen en de organisatie en het onderhoud kosten geld."

Helder concept

Stan legt uit dat de website een platform is. "Ik wil de verbinding maken tussen andere buurtmedia, video-makers, podcastmakers en bestaande buurtkranten. Tot vorig jaar kwamen bijvoorbeeld alle IJ-openers op onze site. Ook Dwars nemen we digitaal op en we hebben een heel archief van de Dwarskranten. Ik geloof in de kracht van het verbinden van verschillende media, die onderling naar elkaar kunnen verwijzen. We zijn goed in actualiteit, wij hebben een heel uitgebreide agenda van allerlei activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. En ik ben er trots op dat meer dan 15 jaar de boekhandels in Oost elke week hun boekentip bij ons presenteren."

Voor Stan betekent dit platform ook: een breed aanbod, met artikelen en foto's van professioneel niveau. De feiten moeten kloppen, zo veel als mogelijk passen we hoor en wederhoor toe. Er is inmiddels een indrukwekkend foto-archief.

Wens voor de toekomst

Stan: "Ik ben niet meer de jongste, ik ga mijn werk overdragen naar een goed redactieteam. We kunnen nog steeds goede schrijvers en fotografen gebruiken en mensen die met de organisatie willen helpen. Het fijnste zou ik vinden als we een eigen redactieruimte hebben waar de medewerkers in en uitlopen en direct met elkaar kunnen afstemmen. Nee, ik hoef geen foto van mezelf in Dwars: we doen iets anders: Laat maar vier belangrijke QR-codes zien, dan kunnen we de lezers van Dwars direct "doorverbinden"! #

Iedereen wint bij mannenemancipatie

Tekst: Winnie van Heesch | Fotografie: Cor Leiwakabessij

In gesprek gaan over mannelijkheid om de samenleving veiliger te maken? Dat is wat Bas Zwierts van Emancipator al ruim tien jaar doet. Veiligheidscoördinator Tim Moerkamp van Montessori Lyceum Oost ziet dat het werkt.

"Alsof alle jongens een handboek hebben gekregen over hoe je man moet zijn, maar ik niet." Zo voelde Bas Zwierts zich toen hij zelf opgroeide. "Dus ik deed maar wat: kennelijk moest ik barbecueën leuk vinden en praten over auto's. Mijn jongensdroom was archeoloog worden. Maar mijn moeder zei: 'Je moet later wel een gezin kunnen onderhouden.' En zo kwam er een nieuwe jongensdroom: registeraccountant. Want de registeraccountant in ons dorp, die was rijk."

Mannelijkheid in de weg

Vijftien jaar geleden ontdekte Bas in een workshop dat hij niet de enige man was zonder handboek maar met onbewuste beelden over mannelijkheid. Hij ontmoette Jens van Tricht, die thuis keukentafelgesprekken organiseerde over mannenemancipatie. Aan die keukentafel in Amsterdam-Oost ontstond Emancipator. Een organisatie die mannen en jongens betreft bij het doorbreken van gendernormen in bedrijven, buurten en op scholen. En dat is nodig, want of het nu gaat om beroepskeuze of mentale gezondheid, samenwerken of sociale veiligheid: wat mannen onbewust hebben geleerd over mannelijkheid zit in de weg. En daar hebben mannen én vrouwen last van.

Samenwerken?

Op het Montessori Lyceum Oost ervaart

Tim Moerkamp dagelijks de impact van 'mannelijk gedrag' als stoer doen, competitie, elkaar uitdagen. Het leidt tot ruzietjes die nergens over gaan. Als veiligheidscoördinator is praten het allerbelangrijkst. "Zorgen voor veiligheid is contact maken, oog hebben voor wat er speelt in hun levens. En als ik bij een jongen emoties zie opborrelen, zeg ik: 'Huil gewoon even. Echte mannen huilen.'" Een klein signaal dat een jongen kwetsbaar mag zijn. Tim: "Je wil als school gedrag stimuleren dat jongeren helpt om te leren en te groeien. En dat wordt steeds lastiger nu online media en de mannosfeer bepaalde gendernormen uitdragen. Ik zie die invloed terug op school. Docenten hebben bijvoorbeeld moeite jongens en meisjes te laten samenwerken."

Mannelijkheidsnorm is geen natuurwet

Nafluiten

Het MLO schakelde Emancipator in. Zij geven sinds drie jaar workshops aan leerlingen en docenten. Wat kan Emancipator tegenover die invloed van online media stellen? Bas: "Ik kan in anderhalf uur niet tig filmpjes van Andrew Tate tenietdoen. Maar die onzekerheid waar Tate op inspeelt, daar kan ik iets op bieden. Niet met veertig Bugatti's, maar ge-

Tim Moerkamp (l) en Bas Zwierts (r); 'We willen ruimte scheppen om vragen te stellen.'

woon door oprecht te zijn. Door ruimte te bieden om vragen te stellen." Zoals laatst in een workshop over straatintimidatie. "Een jongen van zestien vroeg: 'Maar meneer, nafluiten is toch gewoon een compliment?' Daarop vroeg ik aan de meiden: 'Wie van jullie vindt dat een compliment?' Geen enkele hand ging de lucht in. Waarop ik weer aan die jongen vroeg: 'Hoeveel telefoonnummers heb jij gescoord met nafluiten?'" Zo kwam ik in een goed gesprek over wat wel een compliment is.

Sociale veiligheid

Door het werk van Tim, Bas en hun collega's leren jongeren dat de mannelijkheidsnorm geen natuurwet is. Dat ze anders om kunnen gaan met groepsdruk en conflicten. Jongens durven daardoor hulp te vragen. Meiden ervaren minder intimidatie. Docenten zien het leerklimaat verbeteren. Bas: "We zien het in onderzoek: waar gendernormen minder knellend worden, neemt sociale veiligheid toe." #

Dynamo samen in de buurt

Dynamo is er voor alle Amsterdammers. Of je nu op zoek bent naar hulp, iets leuks wilt doen of organiseren of je wilt inzetten voor je mede Amsterdamer, je kan bij Dynamo terecht.

www.dynamo-amsterdam.nl
www.dynamojong.nl
info@dynamo-amsterdam.nl
 telefoon 020 46 09 300

Hulp nodig?

Amsterdammers (18+) met hulpvragen over geld, meedoen, zorg, wonen, gezondheid, werk en/of veiligheid kunnen terecht bij het Buurtteam Amsterdam.

www.buurtteamamsterdam.nl
info@buurtteamamsterdam.nl
 telefoon 020 46 20 300

Dynamokind

Bij Dynamo zijn alle kinderen welkom bij de spelinloop (0-2,5), voorschool (2-4), kinderdagverblijf (0-4) en Talententent (4-12). Veilige en vertrouwde plekken in de buurt waar kinderen spelend leren en samen plezier maken. Kinderen krijgen de ruimte om zichzelf te zijn, nieuwe talenten te ontdekken en stap voor stap de wereld om zich heen te verkennen.

www.dynamokind.nl
peuters@dynamo-amsterdam.nl
 telefoon 020 46 20 333

foto: Marijke Kuiper

Vier dagen wandelplezier

Onze pedagogisch professionals van de spelinloop en voorschool De Dapper gaan met de peuters op pad tijdens de Peuter4daagse. Ze wandelen minimaal een kwartier langs een zelf uitgezette route rondom de voorschool.

Spelenderwijs ontdekken de peuters hoe leuk wandelen is, ze leren doorzetten en te vertrouwen op hun eigen stappen. Na vier dagen ontvangen de kinderen een vrolijke, officiële medaille en een welverdiend wandeldiploma als beloning. Een mooie basis voor een leven lang bewegen!

Op de **Dynamo voorschool** ontwikkelen kinderen van 2 tot 4 jaar zich naast bewegen ook door taalspelletjes, voorlezen, tekenen, zingen en fantaseren. Ze leren spelenderwijs belangrijke dingen zoals samen spelen, delen en voor zichzelf opkomen. Elke dag is een nieuw avontuur vol ontdekkingen.

De voorschool werkt vaak samen met een basisschool en het programma sluit daarom aan bij het programma en de werkwijze in groep 1 en 2. #

Ben je benieuwd of de voorschool iets voor jouw kind is? Vraag een rondleiding aan bij een voorschool bij jou in de buurt. www.dynamokind.nl/rondleiding-aanvragen

Slimme budgettips

Stapelen de rekeningen zich op? Maak je je zorgen of je deze maand wel uitkomt? Of wil je gewoon meer inzicht in je financiën? Kom dan langs bij het buurtteam! Samen kijken we alle post na. Ook oude en ongeopende brieven.

We maken samen een overzicht met maandelijkse inkomsten en uitgaven en een lijst met betalingen die gedaan moeten worden. Tot slot zetten we samen andere taken die moeten gebeuren op

een rij. En wie weet heb je ook recht op financiële regelingen! Alvast aantal handige budgettips:

- Organiseer of bedenk activiteiten die geen geld kosten.

- Neem 1 streamingsdienst. Je kan toch maar 1 serie of film tegelijk kijken.
- Nodig mensen bij je thuis uit voor koffie, een lunch of gezellige borrel.
- Het is weer langer licht buiten, laat verlichting binnen vaker uit.
- Laat apparaten niet onnodig continu opladen, trek vaker de stekker uit het stopcontact. #

Bekijk meer tips op:
www.buurtteamamsterdam.nl/slim-omgaan-met-geld

Inclusieve spelinloop

Speciaal voor kinderen 0-5 jaar en hun ouders/verzorgers is er één keer per maand de gratis EDU-spelinloop in Het Brinkhuis in Watergraafmeer. Iedereen is welkom! Ook kinderen met een ondersteuningsbehoefte of uit een ander stadsdeel. Staat je kind op een wachtlijst of is hij/zij thuis komen te zitten? Kom dan ook langs!

Het eerste uur is een inloopmoment waarbij ouders en kind samen kunnen spelen. Het tweede uur spelen de kinderen, onder begeleiding, samen verder. Voor ouders is er dan de mogelijkheid om vrijblijvend een educatief uurtje te volgen. De thema's en de invulling hiervan verschillen per bijeenkomst. Je kunt denken aan een voorlichting over een onderwijsthema, een training in omgaan met stress

of informatie over op welke financiële voorzieningen je aanspraak kan maken. Het derde uur is een gezamenlijk fruitmoment. Daarna is er tijd om andere ouders te ontmoeten en informatie uit te wisselen. Individuele vragen of onderwijswaardes kunnen worden gesteld aan het Oudersteunpunt passend onderwijs. #

www.dynamo-amsterdam.nl/nieuw-edu-spelinloop

Groene oase in Dapperbuurt

Als er een NK tegels wippen bestond, zou de eerste prijs naar het Dapperhuis gaan. In totaal zijn er 600 tegels uit de binnentuin gewipt om plaats te maken voor een mooi stukje groen.

“Vanuit de buurt was er meer behoefte aan groen; om meer met de natuur te doen en groenten te verbouwen. Plus de Dapperbuurt is een vrij versteende buurt en alle beetjes groen helpen”, legt Eelco, opbouwwerker bij Het Dapperhuis, uit. Met de steun van Amsterdam Weerproof ging projectcoördinator Victor samen met tuinontwerpster Audrey aan de slag. Het resultaat is een prachtige plek waar buurtbewoners samen kunnen werken aan een groenere buurt. De verhoogde plantenbedden zorgen ervoor dat ook bewo-

ners met een beperkte mobiliteit mee kunnen helpen. “Het draait om het creëren van blijdschap en schoonheid. Een stukje rust en vrede in de buurt.”, vertelt Victor trots.

Heb jij groene vingers en ben je graag omringd door groen? Of wil je graag even ontsnappen aan de hectiek in de buurt? Kom helpen en ontspannen in de nieuwe binnentuin van het Dapperhuis. #

Het Dapperhuis
 Eerste van Swindenstraat 511.
www.dynamo-amsterdam.nl/dapperhuis

MUZIEKTIP Houd je van dans, zang en muziek? Kom dan naar de gratis open middag van Leven in je buurt! op zaterdag 30 mei in Elixir, Batjanstraat 1A. Geniet van het muzikale talent uit de buurt. **Meedoen mag!** www.dynamo-amsterdam.nl/leven-in-je-buurt

Team OOST

Let op de jaarlijkse huurverhoging

Tekst: Wies Luttkhuizen

Voor bewoners van een sociale huurwoning geldt een stijging van maximaal 4,1%. Voor huurders van een middenhuurwoning (een woning met een puntenaantal tussen de 144 en 186 punten en een contract dat is ingegaan op of na 1 juli 2024) mag de huur stijgen met 6.1%. En vrije sectorhuurders ontvangen een verhoging van maximaal 4,4%.

Verhuurders hoeven de huur niet per se maximaal te verhogen. En dat gebeurt ook niet altijd. Zeker corporaties vragen vaak lagere huurverhogingen. Huurders met een middenhuur- of vrije sectorcontract hebben vaak een afspraak in hun huurcontract staan over de jaarlijkse huurverhoging. Controleer deze, want mogelijk staat daar een lager percentage in en dan is deze geldig! Voor de middenhuur en vrije sector geldt overigens dat veel huurders de huurverhoging al op 1 januari 2026 ontvingen.

Inkomensafhankelijke huurverhoging

Voor sociale huurders met een hoger inkomen geldt een aparte regeling: de inkomensafhankelijke huurverhoging. De verhuurder ontvangt een bericht van de Belastingdienst met de mededeling dat het gezamenlijk inkomen van

de huurders ónder of juist bóven een bepaalde inkomensgrens valt. Voor 2026 gaat het om het inkomen in peiljaar 2024.

- Alleenwonend, jaarinkomen boven € 59.504, max. € 50,-
  - Meerpersoonshuishouden, jaarinkomen boven € 68.858, max. € 50,-
  - Alleenwonend, jaarinkomen boven € 70.149, max. € 100,-
  - Meerpersoonshuishouden, jaarinkomen boven € 93.531, max. € 100,-
- Bij huurders met een kale huur onder de 350 euro mag de verhuurder een huurverhoging van € 25,- vragen.

Als uw inkomen in 2025 is gedaald ten opzichte van 2024 wordt er daarom wellicht ten onrechte een inkomensafhankelijke huurverhoging gevraagd. Als u in dat geval in 2024 of 2025 wel een inkomensafhankelijke huurverhoging heeft betaald, is het mogelijk om

de verhuurder om huurverlaging te vragen.

Kan ik bezwaar maken?

Dit hangt van uw situatie af. Een paar voorbeelden:

- Heeft uw woning ernstige gebreken en loopt hier een huurcommissiezaak voor?
- Betaalt u een inkomensafhankelijke huurverhoging terwijl uw jaarinkomen in 2025 is gedaald tot onder de grens voor de inkomensafhankelijke huur?
- Is uw huur te hoog in vergelijking met wat de verhuurder volgens het puntensysteem mag vragen?
- Klopt het percentage niet?
- Wonen er op 1 juli minder mensen op de woning dan de belastingdienst en verhuurder denken en is het inkomen daarom lager?
- Is de aankondiging huurverhoging te laat verstuurd?

Wij kijken graag met u mee of uw huurverhoging klopt en wat eventueel de mogelijkheden zijn voor bezwaar. U kunt bezwaar maken tot 1 juli. Als de verhuurder het niet eens is met het bezwaar stuurt de verhuurder het bezwaar door naar de huurcommissie.

Meer info, hulp of advies

Voor meer uitleg kunt u onze website checken: www.wooninfo.nl/nieuws/2026/04/campagne-huurverhoging-check-het-voorstel-op-tijd/. Er wordt door !WOON ook een gratis webinar georganiseerd op 4 juni.

Voor hulp of advies zijn wij te bereiken via oost@wooninfo.nl of 020 523 01 50. Ook hebben wij elke woensdag tussen 9.00 en 12.00 u. inloopspreekuur aan de 2e Boerhaavestraat 46. Graag de huurverhogingsbrief en andere relevante stukken meenemen! #

Uw Amsterdamse makelaar met kennis van zaken en al meer dan 20 jaar een betrouwbare specialist in het hart van Oost-Watergraafsmeer!

ÚW BUURTMAKELAAR!

DE HEREN VAN SNOEK
MAKELAARDIJ

VBO **MAKELAAR**

020 46 30 100

deherenvansnoek.nl ▲ Linnaeuskade 6 ▲ 1098 BC Amsterdam

Vrijwilligerswerk als vredeswerk: 'Het maakt mij zelfverzekerder'

In aanloop naar 4 en 5 mei krijgen we een rondleiding in het Verzetsmuseum Amsterdam van vrijwilliger Johanna Dyck. Ze is 19, afkomstig uit Duitsland, en via Aktion Sühnezeichen Friedensdienste naar Amsterdam gekomen.

Deze organisatie zet zich al decennia in voor herdenking, verzoening en vrede. Gedreven vertelt ze over de sporen van de Jodenvervolgung in de Plantagebuurt. Over de plattgrond vol stipjes die Joodse bewoners markeerden. Maar ook over moed: het opblazen van het bevolkingsregister, de brandweer die bewust vertraagde, en mensen die levens reddden – zoals in Artis of bij de Joodse crèche, waar kinderen werden weggesmokkeld.

“Vrijwilligerswerk heeft mij zoveel gebracht,” zegt ze. “Ik ontmoet mensen buiten mijn bubbel en merk

dat ik zelfverzekerder en initiatiefrijker ben geworden.”

Voor haar is vrijwilligerswerk meer dan helpen alleen. Het is verbinden, leren en bijdragen aan een rechtvaardigere samenleving. Ze gebruikt het ook om mensen te ontmoeten en zich thuis te voelen in Nederland.

Wil jij ook iets betekenen, nieuwe mensen ontmoeten en jezelf ontwikkelen? Bekijk de mogelijkheden op de vacaturebank of ga in gesprek met een bemiddelaar. Vrijwilligerswerk kan klein beginnen – maar groots uitwerken. Soms zelfs als een vorm van vredeswerk. Bemiddeling Oost: Mona Dahir, m.dahir@vca.nu, 06 383 263 17 Organisatie advies Oost: Meike Baretta, m.baretta@vca.nu, 06 349 589 43 www.vca.nu, vacaturebank.vca.nu, 020 530 12 20. #

UITVAARTCENTRUM ELDERS

persoonlijke uitvaartverzorging

kleinschalig rouwcentrum tegenover De Nieuwe Ooster

dag en nacht

020 6252201

info@davidelders.nl

www.davidelders.nl

kruislaan 235 amsterdam

START
als vrijwilliger in Oost

Spreekuren

Post Oost: di 9–17 uur, do 13–17 uur
Paviljoen C, Zeeburg: do 9–12 uur

Afspraak Maken?

Bel/app **Mona Dahir**, 06-38326317
m.dahir@vca.nu, www.VCA.nu

Vrijwilligers Centrale Amsterdam

Dwars door het recht

Het Juridisch Spreekuur van de Hogeschool van Amsterdam behandelt actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Afbetalen of wakker liggen van de schuld

Tekst: **Seyma Pamuk**

Steeds meer mensen komen in de problemen door 'achteraf betalen'. Wat begint als een handige oplossing voor een nieuwe outfit of gadget, eindigt vaak in een doolhof van incassokosten en grote stress. Ruim veertig procent van de Nederlandse jongeren gebruikt diensten zoals Klarna of Riverty. Er schuilt een juridische en financiële valstrik achter het gemak van *Buy Now, Pay Later*.

Het principe van achteraf betalen is eenvoudig: je bestelt nu en betaalt pas later, vaak binnen 14 of 30 dagen. Het grote probleem is dat er bij aanmelding vaak geen inkomenscheck plaatsvindt. Hierdoor is de drempel extreem laag, ook voor jongeren zonder vast inkomen. Omdat de betaling pas weken later volgt, voelt de uitgave minder 'echt' en verlies je razendsnel het overzicht over wat je werkelijk kunt uitgeven.

Schuld met extra kosten

Hoewel het voelt als een simpele service, sluit je op het moment van aankoop feitelijk een lening af bij een kredietverstrekker. Wie niet op tijd terugbetaalt, krijgt te maken met extra kosten. Voor sommige bedrijven is deze betalingsachterstand zelfs een verdienmodel: hoe langer jij wacht, hoe meer zij verdienen aan boetes en incassokosten. De brieven stapelen zich op en de druk van incassobureaus wordt onhoudbaar. Pas in november komt er wetgeving die meer bescherming biedt.

Vicieuze cirkel doorbreken

Wanneer schulden oplopen, heeft dat vaak invloed op het hele leven. Rekeningen voor de huur of zorgverzekering blijven liggen om de eerdere koopschulden af te lossen. Maar er is altijd een weg terug. De eerste stap is het creëren van overzicht: open alle post, schrijf de bedragen op en stop direct met nieuwe achteraf-betalingen. Je kunt zelfs bij de klantenservice van deze diensten vragen om je account preventief te laten blokkeren.

Zoek op tijd hulp

Het voelt vaak moeilijk of beschamend om over geldzorgen te praten, maar je hoeft het niet alleen te doen. Schulden kunnen iedereen overkomen, maar ze kunnen ook snel escaleren. Hoe sneller er hulp wordt ingeschakeld, hoe makkelijker de oplossing is. In Amsterdam staan de Buurteams klaar om je gratis en anoniem te helpen bij het opzetten van een schuldhulptraject of het treffen van betalingsregelingen.

Spreekuren in de wijk

Wacht niet tot de deurwaarder op de stoep staat. Je kunt terecht bij

- **Dienstencentrum Oosterpark**
's Gravesandeplein 19
maandag en donderdag 14.00-16.30 u.
- **Buurteam Zeeburg**
Kramatplantsoen 101 H
dinsdag 10.00-11.45 u.
- **Buurteam Watergraafsmeer**
Kamerlingh Onneslaan 34
woensdag 13.00-15.00 u.
- **Buurteam Oud-Oost**
Wijtenbachstraat 36
vrijdag 9.30-16.30 u.

Digitale vragen?

Dan bent u van harte welkom bij het inloopsprekuren bij u in de buurt op Buurtcampus Oost. *Hulp bij digitaal* is een laagdrempelig spreekuur voor vragen rondom digitale apparaten en internet, bedoeld voor iedereen. Bij deze inloopsprekuren zijn studenten van verschillende opleidingen en medewerkers van HJS betrokken om

bewoners vooruit te helpen. U kunt binnenlopen met vragen over bijvoorbeeld digitale middelen (computer, tablet of smartphone), de digitale overheid (DigiD), internet en beeldbellen. Dat kan op woensdagen van 09.00 tot 13.00 uur (niet door tijdens schoolvakanties of op feestdagen).
Locatie: Oost - **OBA Linnaeus**, Linnaeusstraat 44. #

Waar(mee) kunnen wij u verder nog helpen?

Medewerkers van HJS staan voor u klaar om al uw vragen omtrent belasting, juridische en sociaal-maatschappelijke kwesties te beantwoorden. Als blijkt dat het niet mogelijk is om uw vraag te beantwoorden, dan verwijzen wij u door naar een van onze samenwerkingspartners.

Hoofdlocatie HJS

Wibautstraat 5^a (Muller Lulofshuis - 2e etage (02A08))
telefoon: 06 211 588 82
Bereikbaar: maandag t/m donderdag van 9.00-17.00 uur
e-mail: hjs@hva.nl
website: www.hva.nl/hjs

Zomer in Amsteldorp

Tekst: **Ank Engel**

Bijna zomer en als de zon schijnt ziet het levenslustige Amsteldorp er opeens nog gezelliger uit. Welke activiteiten zijn te verwachten in de zomer van 2026?

Bakfiets

Op verschillende plaatsen in het dorp staan deze zomer medewerkers van Dynamo (een non-profit organisatie die zich inzet voor inwoners van Amsterdam) samen met buurtbewoners, met een bakfiets. Carmen van Dynamo: 'Iedereen is welkom om langs

te komen voor een kopje koffie of thee en wellicht wat zonnestralen.' Het lijkt waarachtig een beetje op de Luistercampagne. Er wordt geluisterd, ideeën worden uitgewisseld en verbindingen gelegd. Kom je de bakfiets niet tegen, maar wil je wel in contact komen? Stuur een mail naar cginkel@dynamo-amsterdam.nl.

Buurtfeest 5 juli

'Amsteldorp ontdekt' is een vrolijk buurtfeest, zelfs als het weer niet meezit zoals in 2025. Dit jaar hopen de Amsteldorpers op een zonnige dag. De organisatoren zijn in ieder geval al

druk bezig met de voorbereidingen van de 7e editie, die is gepland op 5 juli van 12.00 tot 17.00 uur in de Fizeastraat, een informatie- en rommelmarkt met optredens, muziek en lekker eten, met aansluitend Happy Hour tot 19.00 uur in Blijdag. Dit speelpark verzorgt de hele dag een kinderprogramma.

Annette Broers, een van de organisatoren van het feest, zegt: 'We zijn op zoek naar talent (optredens), mensen die workshops aanbieden, vrijwilligers om een handje te helpen, kraamhouders en veel blijde bezoekers. Aanmelden kan via amsteldorpondtekt@gmail.com #

Luisterhoek in OBA Linnaeus

Tekst en fotografie: **Leon Paquay**

Op 27 mei en 24 juni kunnen weer maximaal 20 mensen naar de Luistermiddagen in de OBA komen. Tijd 14.00 - 16.00 uur.

Op 22 april stond een aflevering van de serie *In je hoofd* centraal, met als thema 'blind zijn'. Hoe ervaar je de wereld als je blind geboren bent? Wat hoor je, en hoe vormen je hersenen beelden zonder ooit iets gezien te hebben? Het zijn vragen die zowel intrigerend als moeilijk voorstelbaar zijn.

Podcastmaker Anke van der Meer, een jonge Vlaamse audiomaker neemt luisteraars mee in een meeslepend verhaal.

Ze laat horen hoe iemand zonder zicht zijn weg vindt in een wereld die sterk visueel is ingericht. Alledaagse activiteiten zoals eten, wandelen, werken en contact maken krijgen daardoor een andere betekenis en diepgang.

Na het luisteren volgde een inspirerend gesprek met Erwin Young, buurtbewoner die blind geboren is en werkt als dirigent. Met openheid en betrokkenheid beantwoordde hij vragen uit het publiek en gaf hij een persoonlijke inkijk in zijn leven. Dit nagesprek zorgde voor herkenning, verwondering en verdieping.

De middag maakte veel indruk en bood bezoekers een nieuwe kijk op wat het betekent om blind te zijn.

De volgende bijeenkomst belooft opnieuw een inspirerende luisterervaring te worden. Iedereen is welkom om aan te schuiven. #

#Dwars - **Iggertjes**

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt. Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie het colofon elders in deze krant voor deadline en mailadres.

Werken in verftuin

Anna's Tuin & Ruigte, een oase naast Science Park, zoekt voor haar verftuin twee nieuwe vrijwilligers. Informatie op www.annastuinenruigte.nl

Padel

Ik ben een fitte, enigszins sportieve (begin) 70'er (vrouw) en zoek een padel-partner. Ik wil uitproberen of padellen leuk is om te doen! Ook geïnteresseerd? Mail naar anitaboelsums@gmail.com

Meditatie

Meditaties voor innerlijke harmonie en inzicht begeleid door Koeuzi. Elke maandag van 10:00 tot 11:30 uur in het Oosterparkhuis, Derde Oosterparkstraat 159. Gratis. Contact: koeuzimeditations@gmail.com of bel 06 114 977 55

Spaans dorps huis te huur

Ons authentieke Spaanse huis in het dorpje Polop is 10 km van de kust en vlakbij bergen waar je heerlijk kunt wandelen over oude boerenpaden. Schappelijke huur. Bel Wim 06 461 522 81.

Taalcoach

Interesse in andere culturen? Doe een uur in de week vrijwilligerswerk als taalcoach voor anderstaligen. Kijk op: www.samenspraakkoost.nl

Waarom zingen vogels

Wat zeggen ze eigenlijk?

Hoe maakt een vogel geluid?

Antonio Pena, Flickr, CC

In het voorjaar lijkt het alsof de lucht vol stemmen zit. Overal gefluit, gepiep en gezang. Dat is geen toeval. Vogels laten horen dat ze er zijn, dat een plek bezet is, of dat ze een vrouwtje zoeken: kijk eens hoe mooi ik fluit!

Er is ook een oud versje: in mei leggen alle vogels een ei, behalve de koekoek en de griet. Die leggen in de meimaand niet... Dit klopt wel ongeveer. Al in maart worden overal nesten gebouwd. Er wordt gezocht, geroepen, geantwoord. En als je goed luistert, hoor je dat geen enkele vogel precies hetzelfde klinkt.

Soms klinkt het meer als druk gepraat. Luister maar eens naar zwaluwen: als ze ergens zitten te kwetteren denk je dat ze aan een stuk door aan het overleggen zijn. Maar dat is niet zo. Ze kwetteren net zo druk als ze ergens in hun eentje zitten. Dus wat bedoelt zo'n zwaluwtje?

Tijdens het nest bouwen en voeren houden ze zo contact, ze weten dan steeds wie waar is en wie wat doet. Hun hoge gekwetter horen ze van heel ver. Het lijkt of ze zomaar wat babbelen maar het is net zoiets als mensen die door de telefoon vragen: waar ben je?

Als wij praten of zingen, gebruiken we onze stembanden in de keel. Vogels doen het anders. In hun borst zit een klein orgaan, de syrinx, waar de lucht doorheen stroomt als ze ademen. Daar zitten dunne vliesjes die gaan trillen, een beetje zoals bij een fluitje.

Door spieren heel precies te bewegen, kan een vogel tonen veranderen, sneller maken of herhalen. Sommige vogels kunnen zelfs twee tonen tegelijk maken. Het lijkt eenvoudig, maar het is eigenlijk een heel knap stukje geluid maken.

Merel

Gertjan van Noord, Flickr, CC

Nog vóór het echt licht wordt, hoor je hem al. Niet aarzelend, alsof hij niet kan wachten zijn dag te beginnen. De merel zingt heldere, fluitende tonen met kleine pauzes ertussen. Niet alles achter elkaar, maar in stukjes, met ruimte ertussen.

Het klinkt steeds net iets anders. Na een regenbui lijkt hij er extra zin in te hebben. Jonge mannetjes beginnen soms al in januari, de oudere volgen later.

Wat hij ermee wil uitdrukken is voor hem heel belangrijk: dit is mijn plek, hier woon ik. Hij kiest een hoge uitkijkpost zodat iedereen hem kan horen.

Kauw

Leon van der Noll, Flickr, CC

Kauwen zingen geen lange liedjes, maar maken korte, scherpe geluiden: kjah, kjah. Vooral rond hun nestplaatsen kan het behoorlijk lawaaiig zijn, alsof iedereen tegelijk iets belangrijks te melden heeft.

Ze leven in groepen en houden voortdurend contact, niet alleen met geluid, maar ook met hun blik. Kijk maar eens naar hun ogen: die zijn bijna wit, alsof ze je recht aankijken. Met zo'n blik kunnen ze elkaar waarschuwen: hé jij, wegwezen hier!

Dus terwijl jij vooral lawaai hoort, is er ondertussen ook een soort starwedstrijd bezig in de bomen.

Koolmees

Frank Vassen, Flickr, CC

Het klinkt bescheiden en je hoort hem meteen. De koolmees is klein, maar valt goed op. Zijn zang bestaat uit korte motiefjes die hij steeds herhaalt: ti-ti-tu, ti-ti-tu. Maar schijn bedriegt. Een ervaren mannetje kent vaak heel veel van die liedjes, en wisselt ze snel af.

Voor een rivaal kan dat klinken alsof er ineens meerdere koolmezen tegelijk zingen: een soort geluids-truc. En hoe meer liedjes hij kent, hoe aantrekkelijker hij is.

Het vrouwtje is trouwens niet voor de poes: bij gevaar zet ze haar veren uit, beweegt haar kopje naar voren en sist ze als een slang om haar nest te beschermen.

De zwaluwen, ze zijn er weer!